neprik|ausoma lietuva

Mr. J. Rugienius
19235 Beaverland Ave.
Detroit, Mich. 48219
US.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Montrealis • 1971. XII. 1 • Nr. 1274

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

JUNGTINĖSE TAUTOSE

JAV IR SOVIETŲ SUSIKIRTIMAS DĖL LIETUVOS

Jungtinių Tautų pilnaties trečiojo komiteto posėdžiuose JAV delegacijos narys E. J. Derwinski lapkričio 15 d. debatuose apie tautų apsisprendimo teisę pasakė ilgą kalbą, kurioje pakartotinai priminė Estijos, Latvijos, Lietuvos bei kitų sovietų tautų okupaciją.

JAV kongreso narys E. J. Derwinski nurodė, kad Baltijos valstybės buvo jėga įjungtos į Sovietų Sąjungą, kad 1940-41 metais tūkstančiai baltiečių buvo sovietų valdžios nužudyti arba deportuoti, kad šimtai tūkstančių buvo deportuota 1947-49 metais. "Sovietų Sąjunga vykdo klasišką imperializmą", pabrėžė E. J. Derwinskis.

Sovietų delegacija tokio kaltinimo nesitikėjo, jos nariai atrodė nustebę ir apstulpę. Jų atstovas pareiškė, kad E. J. Derwinskio kaltinimai esą "neatsakingi istorinių *faktų falsifikavimai*".

Istorinius faktus iš tikrųjų falsifikavo, o gal kai kurių tiksliai nė nežinojo V. M. Zenkevičius, kuris lapkr. 16 d. tų pačių debatų rėmuose Sovietų S-gos vardu atsakė E. J. Derwinskiui.

"Zenkyavichus", kaip jo pavardė iškraipytai rusų yra įrašyta JT sąrašuose, prisistatęs Lietuvos užsienių reikalų ministro pavaduotoju, nepriklausomąją Lietuvą apibūdino kaip atsilikusį žemės ūkio kraštą, kuriame pusę žemės valdė 600 žemvaldžių, o 70 tūkstančių smulkių valstiečių — kitą pusę. Pramonė buvusi menka, ir ta pati užsienio kapitalo rankose. 40 nuoš. gyventojų buvo beraščiai, o pusė gyventojų neturėjusi darbo. Dėl to šimtas tūkstančių emigravo į Ameriką.

O po buržuazinių kapitalistų pašalinimo, — tvirtino V. M. Zenkevičius, — Baltijos valstybės padariusios ekonominę pažangą. Lietuva dabar turinti modernų žemės ūkį, augančią pramonę, ji eksportuojanti į 70 šalių. Tautinė kultūra dabar vystoma socialistiniais pagrindais, — jis teigė, — o Baltijos valstybių gyventojai patys, esą, pasirinko socialistinį kelią.

Tačiau pagrindinė ilgos V. M. Zenkevičiaus kalbos mintis buvo, kad jokia valstybė neturinti teisės kištis į kito krašto vidaus reikalus. "Kas JAV įgaliojo čia kalbėti už Lietuvą, Latviją ir Estiją?" jis pakartotinai klausė.

Debatuose E. J. Derwinskis kalbėjo tris kartus, vis naujais faktais nurodydamas į Baltijos kraštų padėtį. Jis priminė Molotovo-Ribbentropo paktą, pabrėžė, kad Baltijos valstybės į Sovietų S-gą buvo įjungtos prievarta ir kad JAV to prijungimo niekada nepripažino.

Sovietai debatuose kėlė mintį, kad konfrontacijų laikas baigėsi, o prasidėjo tarimosi periodas, nes juk Niksonas važiuojąs į Maskvą ir pan. E. J. Derwinski atsakė, kad prieš pasitarimus pirmiausia reikią susitarti dėl pačių faktų. Bėda su sovietais esanti ta, kad jų "faktai", netgi istoriniai faktai nuolatos keičiasi. Jis JT atstovams priminė "vieną rusų lyderį", kuris prieš 10 metų lankėsi Jungtinėse Tautose ir susilaukė didelio spaudos dėmesio. Tačiau šiandieną jo vardo nesą sovietų istorijos vadovėliuose...

Pastaruoju metu JT debatuose sovietų klaidingus faktus JAV atstovai paprastai patikslindavo, į ką ilgesne propagandine kalba sovietai atsakydavo ir reikalas baigdavosi. E. J. Derwinskis šįkart į kiekvieną sovietų atsakymą reagavo vis naujais Lietuvą, Latviją ir Estiją liečiančiais faktais.

Turint omenyje, kad iš 131 valstybių, kurios sudaro JT, 80 nepriklausomybes gavo po to, kai Baltijos valstybės nepriklausomybės neteko, debatai iš tikrųjų buvo labai gera istorijos pamoka naujųjų valstybių diplomatams.

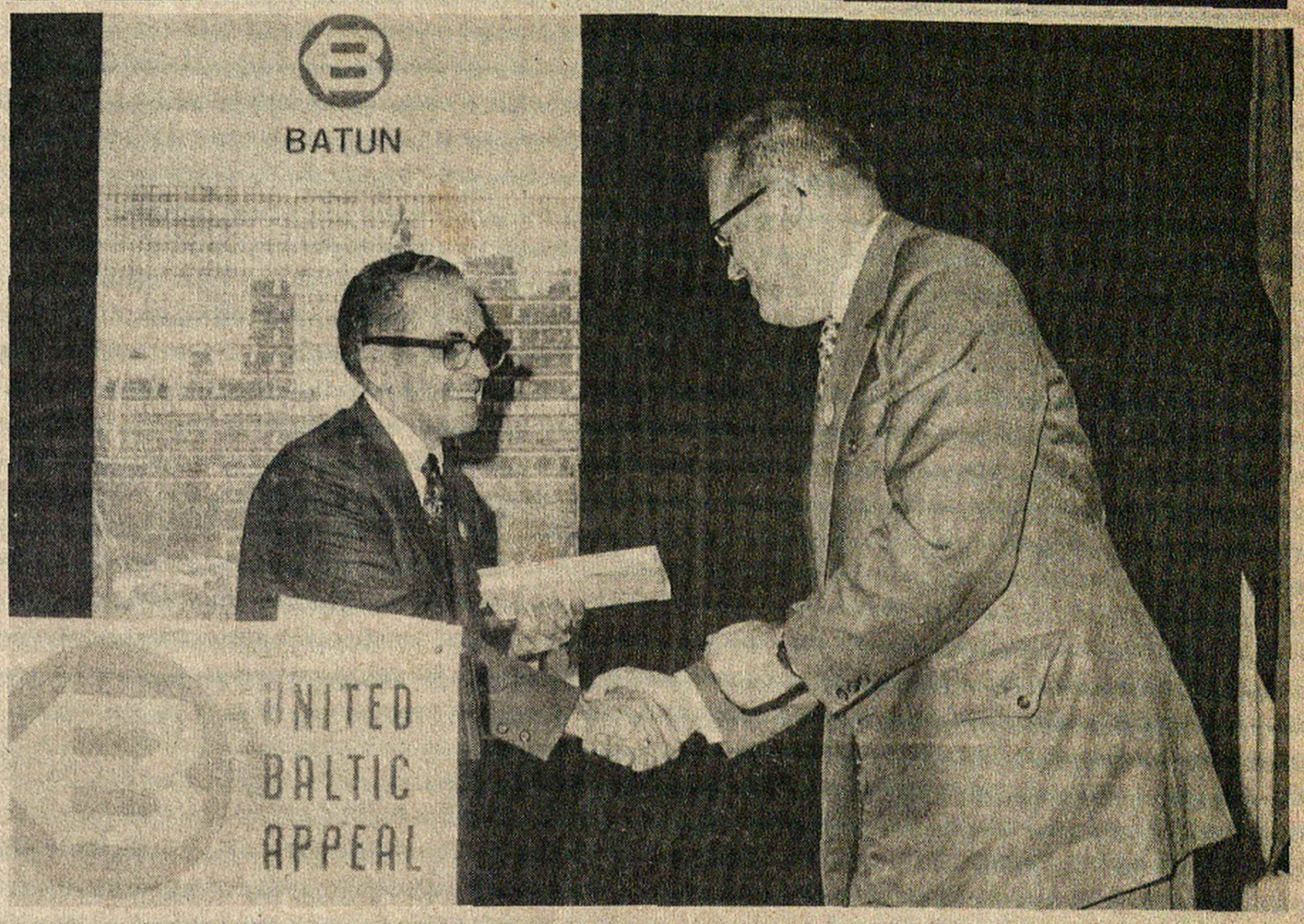

BATUNO PIRM. K. MIKLAS SVEIKINA JAV PARLAMENTARĄ E. DERWINSKĮ. B. Kisieliaus nuotr.

ALTOS SUVAŽIAVIMAS

Lapkričio 13 d. Chicagoje įvyko 31-sis Amerikos lietuvių tarybos metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 50 žmonių.

Altos valdyba sudaroma iš atskirų organizacijų deleguojamų atstovų. Į naująją valdybą katalikų federacija paskyrė dr. K. Bobelį ir K. Kleivą, socialdemokratų sąjunga — J. Skorubską ir dr. J. Valaitį, Sandara — J. Zurį ir M. Vaidilą, kurį pavaduoja dr. K. Šidlauskas, tautininkai — T. Blinstrubą ir V. Mažeiką, katalikų susivienijimas — dr. V. Šimaitį, SLA — P. Dargį, kat. moterų sąjunga — E. Vilimaitę, Lietuvos Vyčiai, Šviesos-Santaros federacija ir studentų sąjunga savo atstovų kol kas nepaskyrė. Altos pirmininku lieka dr. K. Bobelis.

Altos pirm. K. Bobelis apžvelgė organizacijos praeitų metų veiklą. Jis iškėlė Altos bendradarbiavimą su spauda, reiškė pasitenkinimą Altą remiančiais laikraščiais, ypač už tai gyrė Naujienas, bet skundėsi Darbininku, kuris, esą, Altą tendencingai kritikuoja.

Altos pirm. taip pat iškėlė nesutarimus su JAV LB. Su Vliku Alta gerai bendradarbiaujanti, šiais metais Vlikui Alta persiuntė jau 15.000 dolerių.

L. Šimučio knyga apie Altos veiklą, kuri šįmet buvo išleista, Altai kainavo 13.550 dol.

K. Šidlauskas pranešė, kad JAV kongrese Vasario 16 buvo paminėta abejuose rūmuose. Senate dėl to rūpinosi sen. Percy. Kai su juo jau buvę sutarta, į senatorių kreipęsis L. Valiukas LB vardu. Toks lietuvių susiskaldymas senatoriui, esą, padaręs labai blogą įspūdį, ir jis vos neatšaukė Vasario 16 minėjimo JAV senate.

• Vilniaus gatvėse pastatyta 1000 telefono automatų — niekas nežino, kiek jų neveikia.

DIENOS TEMOMIS

Prieš keturiolika metų, 1958 m. sausio 1 d., Prancūzija, Italija, Belgija, Olandija, Luksemburgas ir Vakarų Vokietija Romoje pasirašė sutartį, kuria buvo įsteigta Europos Ekonominė Bendruomenė, dažnai vadinama Europos bendrąja rinka.

Tai buvo nekomunistinės Europos apsijungimo pradžia. Palaipsniui buvo naikinami EEB tarpusavio muitai, derinama atskirų kraštų žemės ūkio politika, bendrai planuojamas pramonės vystymas. Keleris metus tų šešių Europos valstybių bendradarbiavimas ribojosi ekonomine sritimi. Tačiau pasibaigus Adenauerio, o ypač de Gaulle periodui, kurio metu Prancūzija jokiu būdu nesutiko nė krislelio savo suverenumo perleisti bet kokiai tarptautinei institucijai, Europos Ekonominės Bendruomenės jungimasis darėsi tikroviškesnis, ryškesnis, apimantis vis platesnes gyvenimo sritis.

Briuselyje, kurioje yra EEB vyriausioji būstinė, tūkstančiai vadinamųjų eurokratų pluša, dirba ir planuoja ne tik visos bendrosios rinkos ekonominius santykius, bet ir daugelį kitų sričių. Tarpusavio muitai praktiškai visai panaikinti, vienodinama transporto sistema, EEB mastu planuojama žemės ūkio gamyba ir importas, jau visiškai tikroviškai galvojama apie bendrą Europos valiutą, žengti pirmieji žingsniai švietimo sistemą ir standartus suvienodinti, socialinės globos, sveikatos draudos, bedarbių pašalpų įstatymai jau yra suvienodinti visose EEB valstybėse.

Be ekonomikos politika nesuprantama, dažnai sakoma, o ekonominio bendradarbiavimo raidą Vakarų Europą, matyt, neišvengiamai ves ir prie politinės integracijos, mažių mažiausiai skatins bendra politinę laikyseną, kuri anksčiau ar vėliau turėtų išsirutuliuoti į Vakarų Europos konfederaciją. Atrodo, kad europiečių psichologiniai barjerai ta prasme jau baigiami nugalėti...

•

Mūsų planetos istorijoje 1970 metai ateityje gali atrodyti lemtingi. Po antrojo pasaulinio karo susidariusi pasaulinė jėgų pusiausvyra buvo dramatiškai pakeista.

JAV prezidento Niksono pasiryžimas su

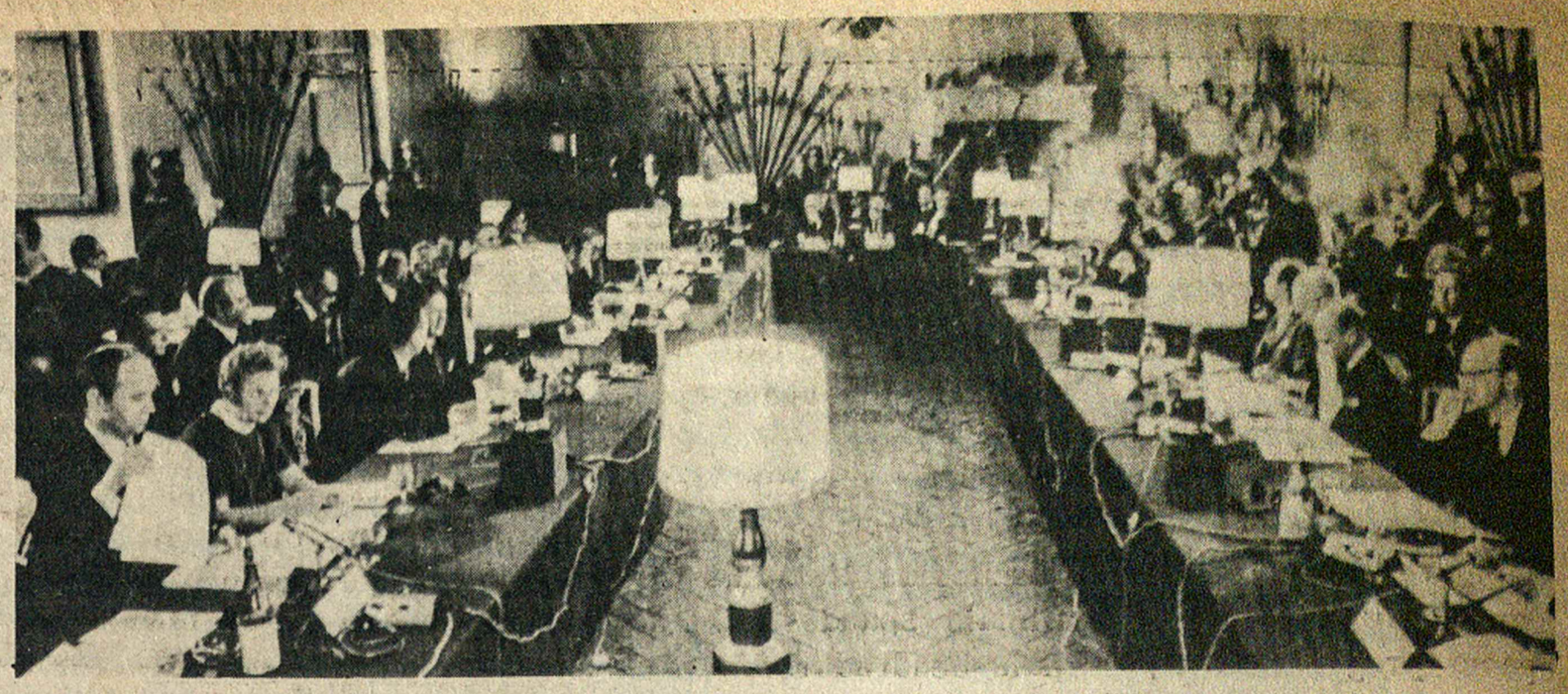

VAK. EUROPOS UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTRŲ KONFERENCIJA ROMOJE

Mao Kinija užmegzti diplomatinius santykius daugeliui buvo staigmena, parodžiusi, kad Vašingtonas jau kitaip -- gal tikroviškiau -- vertina tarptautinę padėtį ir Amerikos vaidmenį pasikeitusiame pasaulyje. Pasaulis nebėra susiskirstęs į dvi aiškiai apibrėžtas įtakų sferas -- amerikietiškąją ir sovietiškąją. Gyventojais gausiausios pasaulio valstybės atstovai šiandieną lygiomis teisėmis sėdi Jungtinėse Tautose, o milijardais JAV dolerių remiamos trečiojo pasaulio valstybės jaučiasi pakankamai savarankiškos JT balsuoti ne taip, kaip Vašingtonas pageidauja...

Po antrojo pasaulinio karo nualinta, ekonomiškai nuskurdusi ir politiškai pasimetusi Europa taip pat nebėra apsaugos ir paramos reikalingas nuskurdėlis. Marchallo plano milijardais atstatytosios Europos pramonė ir prekyba šiandieną tapo tiesioginiu konkurentu Amerikos ekonomijai. Pokaryje amerikiečių įsakmiai skatinami pagaliau mesti savo rietenas ir glaudžiai tarpusavyje bendradarbiauti, europiečiai tuo keliu ir nužengė.

Šešios Europos Ekonominės Bendruomenės valstybės tarptautinėje prekyboje šiandieną pirmauja. EEB tenka 30,2 nuoš. pasaulio importo ir 31,8 nuoš. pasaulio eksporto. JAV tuo tarpu turi pasitenkinti 13,5 ir 15,3 nuošimčiais.

Didžiajai Britanijai, Airijai, Norvegijai ir Danijai nutarus įsijungti į EEB, Europos bendrosios rinkos kraštuose bus dešimtimis milijonų daugiau gyventojų, kaip JAV arba Sovietų Sąjungoje. Tai vis pažangiausios technologijos ir išvystytos pramonės kraštai, kurių gaminiai šiandieną konkurencinėmis kainomis pardavinėjami visame pasaulyje, neišskiriant nė Amerikos.

Milžiniškos JAV gynybos, erdvių tyrimų ir ne paskutinėje eilėje Vietnamo karo išlaidos pažeidė Amerikos ekonominę pusiausvyrą, o vis auganti Europos (ir Japonijos) ekonominė galia bei sėkminga konkurencija tarptautinėje prekyboje neišvengiamai iš Amerikos vyriausybės reikalavo imtis vienokių ar kitokių priemonių.

Ar Niksono pasirinktosios priemonės bus vaisingos -- teparodys ateitis, tačiau šiandieną jau yra visiškai aišku, kad Europos vyriausybės Vašingtono pageidavimams ir net spaudimui yra lygiai taip abejingos, kaip ir tos trečiojo pasaulio valstybės, kurios prieš JAV rezoliuciją balsavo Jungtinėse Tautose.

Augančioje EEB ir stiprėjančioje Europos laisvos prekybos zonoje Niksonas įžvelgė "pavojų Amerikos eksporto interesams", ką jis išreiškė notose, kurias JAV ambasadoriai įteikė šešiolikai Europos užsienių reikalų ministrų.

Dešimts tų ministrų kaip tik posėdžiavo Romoje -- jie atstovavo šešiom sęnom ir keturiom būsimom EEB valstybėm ir tarėsi, kaip į laisvą prekybos zoną įtraukti kitas Europos valstybes: Švediją, Austriją, Suomiją ir kt. Žurnalistų pranešimais, ministrų reakcija buvusi griežta. Vokietijos Scheel pasakė: "Mes nesileisime amerikiečių spaudžiami", o vienas EEB eurokratas taręs, kad Niksono notos kvepia kaip "amerikoniška Brežnevo doktrina"...

•

Lietuva nėra prie Mičigano ežero ar Šventojo Lauryno upės, bet Europoje. Ir šito neturėtume pamiršti, lietuvišku požiūriu bandydami vertinti besikeičiančią jėgų pusiausvyrą pasaulyje.

Vasaros atostogos Europos kraštuose leidžiančiam kanadiečiui ar amerikiečiui brangus doleris, be abejo, yra daug naudingesnis, negu stipri markė arba frankas. Betgi tas šimtmečio ketvirtis, kurio metu vienintelis realus politinis pasirinkimas tebuvo tarp Vašingtono ir Maskvos, jau virsta istorija. Ekonomiškai galinga ir savarankiška Europa savaime vystosi į pasaulinio masto politinę jėgą. Ir prisiminkime, kad vakarinėje Vokietijos dalyje įkurtoji vokiečių valstybė yra ekonomiškai stipriausias kraštas Europoje. Kita vertus, galime būti maždaug tikri, kad Kinija tarptautinėje politikoje ateityje vaidins vis reikšmingesnį vaidmenį. O Kinija su Rusija juk turi senų nesuvestų sąskaitų...

Visa tai, žinoma, nereiškia, kad JAV, štai, jau virsta antraeile pasaulio valstybe. Amerika yra turtingiausias ir galingiausias kraštas pasaulyje. Ir jeigu jos lyginamasis svoris jėgų pusiausvyroje rodo tendenciją mažėti, tai ne Maskvos ūgtelėjimo, bet kitų besistiebiančių pasaulinių jėgų dėka.

Negalime viso to ignoruoti, svarstant Lietuvos ir lietuvių tautos reikalus. Anaiptol, jau būtų pats laikas pradėti rimtai gvildenti, analizuoti ir svarstyti Lietuvos padėtį ir galimybes tokiame pasaulyje, kuriame realią politiką daro nebe du partneriai -- Vašingtonas ir Maskva. REM

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

neprikl. lietuva "INDEPENDENT LITHUANIA" "LITUANIE INDEPENDANTE"

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyaute au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - $7.50, visur kitur - $8.00. Rėmėjo prenumerata - $12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonei. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS R. E. MAZILIAUSKAS

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

GLOSTYTINAS JAUNIMAS?

Nuoširdžiai dėkoju už skyrimą vietos NL puslapiuose jaunimo kongreso populiarinimui. Šia pačia proga leiskite patikslinti žinią, kad JK liepos 16 d. bus uždarytas ne Chicagoje, bet Toronte.

NL lapkr. 3 d. numeryje gana aštriais žodžiais kritikuojama JK informacijos komisija. Tiesa, kad JK informacijos komisijos didesnę dalį sudaro jaunieji lietuviukai (studentai ir kt.), dar neturį žurnalistinės patirties. NL žodžiais, "redakcijoms pateikiama informacija pernelyg mėgėjiškai paruošiama". Toliau dar aštresniais žodžiais kritikuojamas Eglės Juodvalkytės redaguojamas žiniaraštis "Rašalas liejasi". Rašoma, kad stilius esąs biurokratiškas, lietuvių kalba ydinga ir kad su tokia "publicity" toli nenuvažiuosi...

Vertinga kritika spaudos darbo mėgėjams visuomet bus naudinga, tačiau šį kartą daugiau ar mažiau su barniu yra puolamas jaunimas už neturėjimą nuovokos apie informacijos darbą spaudai.

Tenka stebėtis tokiu "skatinimu" prisiauginti jaunuosius lietuvius būsimais spaudos talkininkais-bendradarbiais. Argi galima reikalauti ir lyginti Lietuvoje besimokiusius su pradedančiaisiais spaudos bendradarbiais esamomis sąlygomis dabar išeivijoj? Ar šių dienų mūsų žurnalistai, mokinęsi Lietuvos gimnazijoje, spaudos darbą pradėjo be ydų?

Daugelį darbų visos jaunimo kongreso komisijos turi atlikti paskubomis, nuo studijų ar pagrindinio užsiėmimo atliekamu laisvalaikiu. Tokiu pat trumpu laisvalaikiu E. Juodvalkytė žiniaraštį paruošė ir, vykstant JK komiteto visumos posėdžiui Chicagoje, čia pat jį atspausdino bei posėdžio eigoje išdalijo. Suprantama, jei Juodvalkytė būtų turėjusi daugiau laiko ir gavusi patariamos pagelbos, žiniaraštis galėjo būti tobulesnis, bet nebūtų spėta išdalinti iš Amerikos ir Kanados suvažiavusiems JK komiteto dalyviams.

Šia proga norisi pridėti, kad į jaunimo kongreso ruošos darbus jau yra įsijungę 200 lietuviško jaunimo. JK pirm. R. Sakadolskio teigimu, iki kongreso pabaigos šiam darbui dirbančių skaičius gali siekti arti tūkstančio.

Pirmasis jaunimo kongresas (bandomasis) paliko gerų pėdsakų. Daug ko pasimokius iš pirmojo kongreso, tikimasi dar geresnių iš antrojo. Taigi visos lietuviškos spaudos pareiga būtų mažiau atbaidančiais žodžiais jaunimą kritikuoti, o visekeriopai duoti jauniesiems paskatinimą, kad ateity sulauktume patyrusių visuomenininkų ir žurnalistų pakaitą.

J. Šlajus

Prierašas. Žurnalistas J. Šlajus yra antrojo pasaulinio lietuvių jaunimo kongreso informacijos komisijos pirmininkas.

SIAUBINGAS PRANEŠIMAS

Nepriklausomos Lietuvos skaitytojai Kanadoje, perskaitę Alf. Nako siaubingą pranešimą iš Detroito (Nr. 1269) "Amerika serga, serga, serga", tikriausiai labai nudžiugo, kad jie negyvena JAV.

Ir kaip gi nesidžiaugti, jei jie iš Alf. Nako sužinojo, kad Amerika jau tapo policine valstybe, rašančiajam iš Detroito jau dreba pirštai (greičiausiai iš baimės), mokyklon vežami vaikai kišami į autobusų gazo kameras (net moderniau kaip Dachau), miestų gatvėse draudžiama vaikščioti nuo sutemos iki aušros, JAV konstitucija verčiama į kekšę, ir taip be galo ir be krašto...

Pagaliau pabaigoje Alf. Nakas prisipažįsta, kad jis savo rašinyje plepėjo. Nesuprantama tačiau, kodėl jis tuos savo plepalus pasuko į Kanados lietuvius? Ar tik ne dėl to, kad Amerikos lietuviai tokių nesąmonių net karčiamoje neklausytų?

V. Šarka

KVEBEKO GYVULIAI – ŠIRMUONIS

Angliškieji kvebekiečiai širmuonį paprastai vadina "ermine", o prancūziškieji – "belette". Jo kailis vasarą būna baltas, o žiemą rudas, bet širmuonio uodega visuomet išlieka juoda. Maždaug pusantro svaro svorio širmuoniai yra labai karingi: kartais jie net puola elnią. OIP nuotraukoje matome širmuonį ir jo pėdsakus.

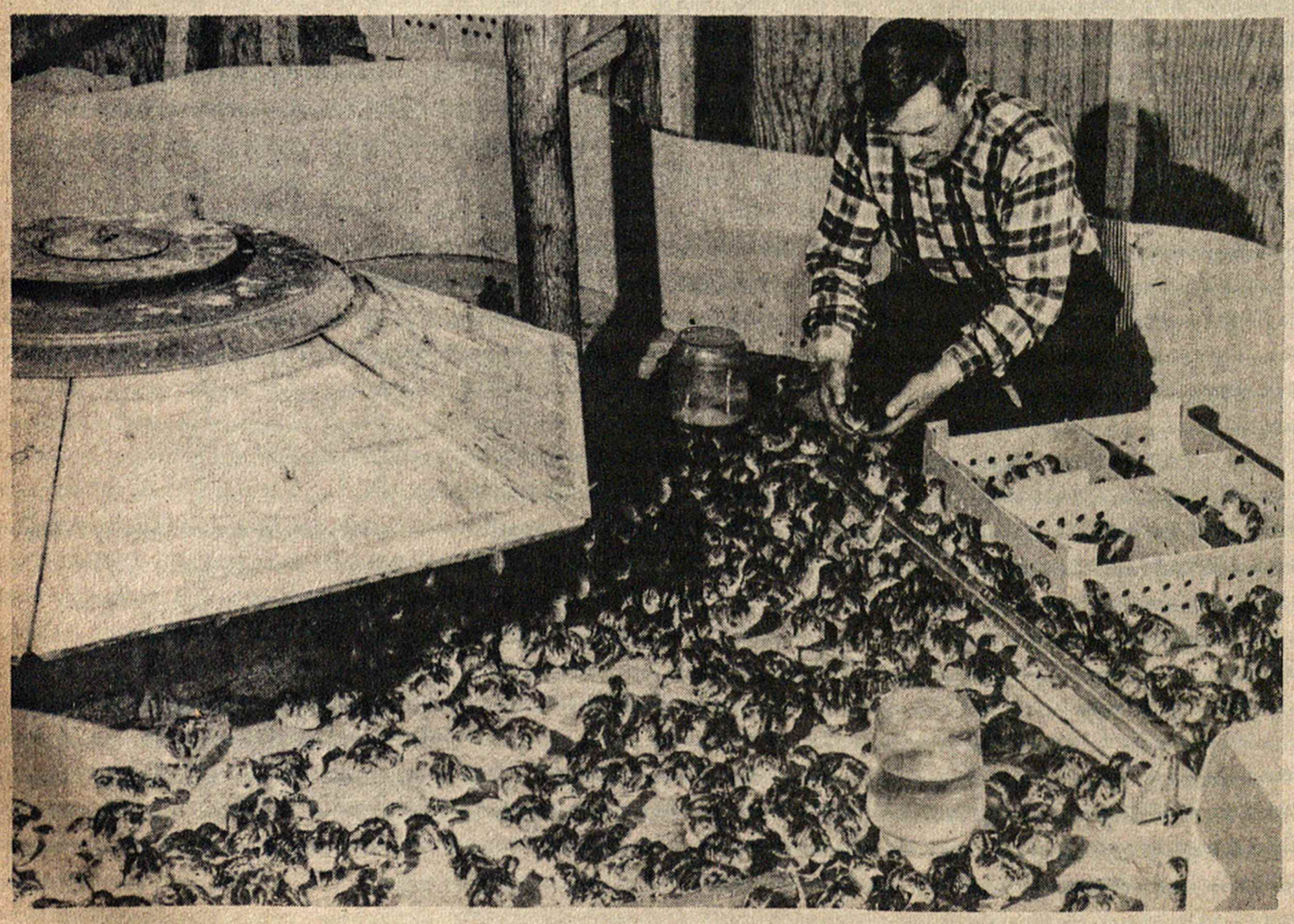

Paukštininkystė yra viena iš labiausiai išvystytų Kvebeko žemės ūkio šakų. Anksčiau kalakutiena pirmoje eilėje tebuvo valgoma per Kalėdas, bet dabar gyventojai kalakutus perka ištisus metus. Be kita ko, ir lietuviai Kvebeke sėkmingai verčiasi kalakutų auginimu. OIP nuotraukoje: inkubatoriuje veisti jauni kalakučiukai.

CITATOS

"KARŽYGIŠKAI ATLIKO VIENYBĖ"

Vytautas Širvydas savo nuolatinėje skiltyje "Mes" spalio 15 d. Vienybėje, be kita ko, ir šitaip samprotauja:

"Dauguma senuosiuose suoluose atsisėdusiųjų pakilo deginti ir ne taip kaip jie nori galvojančiųjų lietuvių raštus ir juos pačius. Bet atsirado ir būrelis, kuris, kaip Lietuvos liaudininkai, kurie, negalėdami sugyventi su politiniais bendraminčiais, senais Amerikos lietuviais sandariečiais, — sukūrė naują Sėją, vėliau pakilo ir įkūrė Vienybei "mimėzą" — Akiračius. O dabar, štai, vilties netekusiųjų būrelis suskato leisti Naują Viltį.

"Jei Sėja, Akiračiai ir Naujoji Viltis iš tikrųjų ką nors naujo į mūsų spaudą įneštų, būtų galima nuoširdžiai sveikinti. Bet jeigu vaidina tik tą, ką Vienybė per 84 metus karžygiškai atliko, jų pastangos, kaip istorijos tautoms užkraunami tie patys antrieji vaidinimai — yra labai neišmintingi. Ir Laisvoji Lietuva tevaidina, tik tą, ką Bačkausko Saulė, su savo "ant kuilo jojančiąja Taradaika" tevaidino, kai pirmieji lietuviai išeiviai pusraščiai Pennsylvanijoj Amerikai anglis kasė.

PRENUMERUOKIME NEPRIKLAUSOMĄJĄ!

PANORAMA

PIERRE ELLIOT TRUDEAU MONTREALYJE PASIRAŠO AUTOGRAFĄ

P. E. TRUDEAU MONTREALYJE

Faktas, kad Kanados "trečioji dalis" gali nulemti ir iš tikrųjų nulemia rinkimus, atrodo, vis labiau įsisąmoninamas Otavos ir provincijų politikų. Prieš savaitę Montrealyje lankėsi konservatorių lyderis ir opozicijos vadas Robert Stanfieldas. Jis įsakmiai pageidavo susitikti ir su etninių grupių atstovais — ukrainiečių vadovaujamos Montrealio etninės tarybos atstovai su juo susitiko.

Praeitą ketvirtadienį ir penktadienį su būsimaisiais 1972 metų rinkimų balsuotojais susitikti Montrealin atvyko ir Kanados ministras pirmininkas Pierre Elliot Trudeau. Liberalų partijos skyriai suorganizavo priėmimus, kuriuose min. pirmininkas susitiko su spaudos, visuomenės ir įvairių grupių atstovais.

Trudeau susitikimas su Montrealio savaitraščių atstovais įvyko Sambo viešbutyje. Nebuvo tai formali spaudos konferencija, bet laikraštininkai turėjo progos neformaliai su ministru pirmininku pasikalbėti ir jiems rūpimus klausimus iškelti.

NL redakcijos atstovei Ilonai Gražytei P. E. Trudeau pirmuoju sakiniu pareiškė, kad lietuvius pažįsta, žinąs Lietuvos generalinį konsulatą Toronte, o aplamai lietuviai esą vieni iš simpatiškiausių jo sutiktų žmonių.

Ministras pirmininkas susidomėjęs teiravosi apie Nepriklausomą Lietuvą ir prašė visiems lietuviams skaitytojams perduoti jo nuoširdžius sveikinimus.

Susitikime su visuomenės ir spaudos atstovais Montrealyje P. E. Trudeau pabrėžė reikalą visom Kanados kultūrinėms grupėms ir tautybėms bendradarbiauti ir Kanados visuomenėje gyventi taikiame sambūvyje. Lygia dalia jis iškėlė aktyvios demokratijos reikšmę, o aktyvi demokratija esanti tada, kai visos visuomenės dalys gali ir turi progos savo pažiūras ir nuomones tiesiogiai išreikšti vyriausybei. Ministro pirmininko viešnagė Montrealyje kaip tik ir buvusi viena iš tų priemonių, skatinti aktyviąją demokratiją.

"UŽDARYTOJI JŪRA"?

Sovietų Sąjunga pasisako prieš ne Baltijos jūros pakraščių valstybių karo laivų judėjimą Baltijos jūroje. Tai matyti iš Maskvoje spalio mėn. pabaigoje išleisto "Sovietskij diplomatičeskij slovar" (diplomatinio žodyno), kurio vyr. redaktorium yra sovietų užsienio reikalų ministras A. Gromyko.

Žodyne nurodyta, kad Nato valstybės neteisėtai išnaudojančios Baltijos jūrą. Teigiama, jog "Sovietų Sąjungos ir kitų kraštų, kurių sienos siekia Baltijos jūrą, karo laivai privalo turėti neribotą teisę plaukti Baltijos jūra bei Didžiuoju ir Mažuoju sąsiauriais. Priešingai, kitų kraštų karo laivams Baltijos jūra turi būti uždara jūra".

Fed. Vokietijos gynybos ministras H. Schmidt yra nurodęs, kad "visų kraštų laivynai privalo turėti judėjimo laisvę visose jūrose". Bet, matyti, Maskva pasiryžusi Baltijos jūrą laikyti "uždarąja jūra", kurioje šalia rusų, lenkų ar rytų vokiečių laivų tegalėtų pasirodyti tik negausūs Švedijos laivai.

NESILIAUJANTIEJI IŠPUOLIAI

Vilniuje leidžiamas rusų kalba dienraštis Sovietskaja Litva spalio 17 d. K. Strumskio straipsniu piktai palietė vadinamuosius buržuazinius nacionalistus, gyvenančius už vandenyno. Ilgokame straipsnyje, pavadintame "Nuo faktų nepabėgsi", autorius lietuvių kritišką pažiūrą dėl Lietuvos gyvenimo sovietų okupacijoje tiesiog laiko imperalistų propaganda...

Laikrašty rašoma: "Būdami sudėtine didžiausio ideologinės diversijos aparato dalimi, lietuvių buržuazinių nacionalistų, gavusių pas savo šeimininkus prieglobstį anapus okeano, spauda ir radijas siekia tų pačių tikslų. Jie už bet kurią kainą stengiasi iškreipti tiesą apie Tarybų Lietuvą, nutylėti jos pasiekimus ūkio ir kultūros srityse, įkvėpti mūsų tautiečiams užsieny prieškomunistines bei priešsovietines idėjas".

Esą, tai vykdo JAV, Kanados, Brazilijos, Australijos lietuvių kalba leidžiama spauda. Nors, pagal Sovietskaja Litva, reakcionierių autoritetas puolęs, bet, girdi, užsispyrę ir neatsisaką nuo priešsovietinės veiklos.

ŽYDŲ DOKUMENTAI KANADOJE

Kanados valstybinė biblioteka Otavoje jau įsigijo 20 tūkstančių mikrofilmų, bet tikisi jų gauti iš Maskvos iki 200 tūkstančių. Mikrofilmuose yra dokumentai iš žydų archyvų, kuriuos sovietai po revoliucijos konfiskavo ir iki šiol niekam neleido naudotis.

Tuose archyvuose yra tūkstančių metų senumo dokumentų, kurie labai svarbūs ne tik žydų, bet aplamai istorijai tirti. Mikrofilmai kainuoją apie puse milijono dolerių, kuriuos suaukojo privatūs asmenys.

Visus mikrofilmus gavusi, Kanados valstybinė biblioteka pasidarys vienu iš svarbiausių žydų istorijos tyrimo centrų pasaulyje.

Trumpai

— Neoficialiomis žiniomis, JAV prez. Niksonas Pekinge lankysis kovo mėnesį.

— Amerikos pilotų sąjunga tvirtina, kad JAV viešieji aerodromai nėra pakankamai saugūs dėl per didelio lėktuvų judėjimo. Pilotai nurodė, kad vyriausybės priemonės nesančios pakankamos.

— Ateityje didžiaisiais keleiviniais "jumbo" lėktuvais skrendantieji keleiviai iš Toronto ir Montrealio į Ameriką muito kontrolę pereis JAV aerodromuose, o ne Kanadoje, kaip iki šiol. Tai liečia tik "jumbo" lėktuvų keleivius.

— Kanados vyriausybė apribojo britų kariuomenės manevrus, kurie kiekvienais metais vyksta Albertos provincijoje, kad nebūtų žalojama gamta ir aplinka. Britų įstaigos su apribojimu sutikusios. Manevruose paprastai dalyvauja 1000 vyrų daliniai.

— Britų kolonija Rodezija, kurioje ketvirtis milijono baltųjų valdo po-

TRUDEAU MONTREALIO VIZITAS KARIKATURISTO AKIMIS

IŠ CHICAGOS ŽVELGIANT

APIE LIETUVIŠKĄJĮ HARLEMĄ

Daugeliu atžvilgiu mūsų išeivijos sostinės Chicagos širdis yra Marketparko (Marquette Park) apylinkė. Čia yra susikoncentravęs didelis skaičius lietuvių, nemažai lietuviškų įstaigų, krautuvių ir... tavernų.

Keletu žodžių norime tą vietą pristatyti ne Chicagos skaitytojui dėl įvairių priežasčių. Tačiau svarbiausioji — Marketparkas yra ta bazė, iš kurios ateinančiuose rašiniuose žvelgsime į pasaulį.

Nemanau, kad skaitytojui reikėtų geografiškai apibūdinti lietuviško gyvenimo širdį ir pulsą. Dažnu atveju ir Kanados lietuvis šią vietovę jau pažįsta. Neretai jis ją yra aplankęs vienokia arba kitokia proga. Juk čia vyksta įvairūs neeiliniai įvykiai -- dainų, šokių šventės, operos ir kt. Iš čia pasaulin paskleidžiamos žinios apie mūsų veiklą.

Kai kalbame apie kokio nors svarbaus dalyko padėtį, visuomet iškyla ir jo ateities klausimas. Ar ilgai išsilaikys ten lietuviškumas? Ar staigiai nesustos plakusi toji lietuviškumo širdis? Yra ir daugiau klausimų, tačiau šitie yra bene dažniausiai girdimi.

Pirmiausia, Marketparko lietuvių bendruomenei grėsia sunaikinimo pavojus. Mat, netoliese yra juodasis debesys -- negrų masė, kuri visokiais būdais bando išsiveržti iš tvankaus geto. O išsiveržimo atveju lietuviškasis Marketparkas bus sunaikintas.

Tai byloja paprasčiausi socialoginiai faktoriai. Ir dalis lietuvių tai jaučia. Ir dalis lietuvių prieš tą pavojų kovoja. Gaila, kad toji kova nėra nei kultūringa, nei reali, nei prasminga.

Marketparko lietuviai pasirinko nerimtą kovos būdą. Tai kovai vadovauja... namų savininkų draugija. Šitos institucijos vadovaujami lietuviai bando kovą vesti lyg tas štrausas; įkiša galvą smėlin ir nuduoda, jog pasaulis stovi vietoje.

Lietuviai nemoka arba nenori pažvelgti realybei į akis. O gerai apsižvalgius, juodąjį debesį dar galima būtų sulėtinti.

Tenka pasakyti, kad visa, ką lietuviai iki šiol parodė juodosios rasės kaimynams, buvo nepaprasta neapykanta. Tai nesiderina nei su artimo meile, nes su lietuvišku taurumu.

Manding, ką lietuviai jau turėjo padaryti ir viliuosi, kad, gal būt, padarys, tai taikiu būdu tartis su juodosios visuomenės atstovais dėl juodųjų gyventojų įsileidimo į Marketparko apylinkę. Kitaip juodieji pradės jėga veržtis, ir tada jau nebebus kelio atgal.

Antra, niekas nededa pastangų kaip nors sulaikyti lietuvių išsikėlimus į priemiesčius. Šitų išsikėlimų pasėkoje, lietuviško gyvenimo širdis nuolatos vis silpnėja. Vyresnieji išvežami į Šv. Kazimiero kapines, o jaunesnieji -- į priemiesčius.

Ir taip didėja tuštuma. Ją kas nors turės užpildyti. Neabejoju, jog tas užpildymas įvyks natūraliai. Tada mūsų namų savininkų strausiška kova pasibaigs totaliu pralaimėjimu.

Žodžiu, reikia, kad su Marketparko silpnėjimo problema kovoti pradėtų žmonės su geresnėmis galvomis ir tolimesnės ateities pramatymu.

Trečia. Lietuviškasis "Harlemas" praranda savo tautinį veidą. Iš Marketparko vis daugiau traukiasi ne tik jaunesnioji, bet ir inteligentiškoji visuomenės dalis. Marketparkas tampa vis daugiau kaimu.

Sakykime, čia jau neberandame nė lietuviškų restoranų, kuriuos reklamuotų kitataučiai, kaip tipiškų lietuviškų valgių gamintojus. O, tiesa, dar vis tebėra keliolika menkaverčių tavernų, kurių biznis dar tebebujoja, nes prie stikliuko didelių mokslų nė nereikia.

Tad ir kyla klausimas: kas bus, kai Chicagoje išnyks Marketparko lietuvių kolonija, tiek daug metų buvusi ta gyvastinga ašimi, apie kurią sukosi visa lietuviškoji veikla? Ties šia problema turėtų sustoti ir pagalvoti ne tik tos kolonijos lietuviai, bet ir mūsų bendruomenės vadovai.

Neužkonservavus Marketparko lietuvių, greit jų nebegalėsime visai sugaudyti, ir tada tik keturi vėjai švilpaus kiauroje lietuvybės kišenėje.

Jonas Šoliūnas

---

litinių teisių neturinčius 5 milijonus juodųjų rodeziečių, sutarė sąlygas su D. Britanija, pagal kurias baltieji ir toliau valdys kraštą, o juodoji dauguma kada nors ateityje gaus politines teises. Prieš tokį susitarimą griežtai protestuoja Afrikos valstybės ir britų darbiečiai.

— JAV katalikų vyskupai paskelbė rezoliuciją, kurioje reikalaujama "neatidėliojant" baigti Vietnamo karą.

— Kaire susitikę 12 arabų valstybių atstovai sutarė bendrą kovos planą prieš Izraelį.

— JAV pridėtiniai 10 nuoš. mokesčiai importams sumažins Kanados eksportą 400 mil. dol., dėl ko atsiras apie 44 tūkstančių bedarbių.

— Nuolatiniai ginkluoti susirėmimai prie Pakistano ir Indijos sienos abu kraštus stumia į beveik neišvengiamus karo veiksmus.

— Jungtinėse Tautose raudonosios Kinijos atstovas apkaltino sovietus, kad sandraugauja su JAV branduolinių ginklų srityje, o sovietų atstovas kalbėjo apie "keistą amerikiečių-kiniečių negatyvų duetą, nusistačiusi prieš nusiginklavimą".

— Europoje vis labiau plinta gandai, kad doleris bus nuvertintas. Vašingtonas tai neigia, bet informuoti sluoksniai prileidžia, kad doleris gali būti nuvertintas dar šiais metais.

— Šiaurinėje Airijoje bombos tebesprogsta, britų kareiviai iš pasalų tebeapšaudomi, bet vilties problemos greitai išspręsti taikiu būdu nesimato.

— Kanada, gal būt, importuos Alžerijos degamąsias dujas ir naftą, jei kaina Montrealyje bus žemesnė, negu Albertos naftos ir dujų. Prieš savaitę Kanada nesutiko JAV-ėm parduoti milijardinės vertės Albertos degamųjų dujų.

TOKELĖS

...Šiokią dieną spaudą ir korespondenciją paprastai mums atneša 16-i7 valandą. Šeštadienio laikraščius gauname tik sekmadienį arba visai negauname... Dienraščių niekada negauname jų išėjimo dieną. Dažnai tenka skaityti savaitės senumo spaudą... Šeštadienio ir sekmadienio spaudą gauname pirmadienį 18 valandą. Telegramas gauname dažniausiai kartu su laiškais... Didelis patogumas yra abonentinė spinta. Tačiau labai negerai, kad ji įrengta baloje...

Šitokiais žodžiais paašto patarnavimais skundžiasi Tiesos skaitytojai iš Klaipėdos, Kauno, Girininkų kaimo, Šilutės rajone.

Na, šiuo atveju būkime sąžiningi: nuo sovietiško pašto savo kerėpliškumu ne ką teatsilieka nė Kanados ir JAV paštų valdybos.

• • •

Kas tai yra "žvėjas"? Kas tai yra "teritolianinės vandenys"? Kas tai yra "UK. Lietuvos kodeksas"? Kas tai yra "jurininkas", "tragėdija", "konfeskavimas"? Kas toks buvo "Gercenas"? Ir t. t., ir t. t.

Tai tik keli lietuvių kalbos susinimo perliukai, nekalbant apie ypač gausias sakinių darybos ir aplamai struktūrines klaidas viename rašte, kurį paruošė ir išsiuntinėjo Amerikos Lietuvių Tarybos įstaiga.

Rašto pabaigoje išspausdinta pastaba, kurią cituojame paraidžiui: "Straipsnis išverstas iš autentiškos rūsų pogrindžio spaudos biuletenio Nr. 20 1971 m. liepos 20 d.". Taigi -- "autentiškos biuletenis"...

Gerai ir net labai puiku, kad Alta rūpinasi ir stengiasi kuo plačiau paskleisti informacijas apie mums visiems svarbius ir net labai įdomius dalykus, kaip Simo Kudirkos byla. Tačiau liūdna ir beveik graudu, kad toks svarbus ir reikalingas darbas atliekamas nemokiškai ir netvarkingai.

Nejaugi Altos vadovybė iš tikrųjų negalėjo visoje didžiulėje Chicagos lietuvių kolonijoje surasti žmogaus, sugebančio dorai lietuviškai rašyti ir, palyginti, nesudėtingą tekstą tiksliai ir suprantamai išversti?

• • •

Dažnai išgirstame užsienių lietuvius sakant "svetimtaučiai", "svetimšaliai", "užsieniečiai"... O kalbama apie čia gimusius kanadiečius ar amerikiečius.

Nejaugi žmogų galima pavadinti "užsieniečiu" arba "svetimšaliu" jo gimtąjame krašte? Mes, ateiviai, iš tikrųjų esame tie užsieniečiai ir svetimtaučiai, o nelietuviams amerikiečiams ar kanadiečiams pavadinti juk turime visiškai tikslų lietuvišką žodį — "kitatautis".

Bent spaudoje tokių liapsusų vis dėlto turėtume vengti.

L. T.

al gimanto skiltis

CENTRINIS MINĖJIMAS PROVINCINĖJ APLINKOJ

Kad periferija nesnaudžia, turi girtinos iniciatyvos ir sumanumo, aiškiai parodė detroitiškio kultūros klubo žmonės, kurie su Bendruomenės pritarimu lapkričio pradžioje surezgė beveik kolosalinio dydžio ir nemažesnės reikšmės įvykį — lietuvio rašytojo pagerbimą.

Jokiu būdu tai nebūta lokalinio pobūdžio įvykio. Priešingai, rašytojo pagerbimas akademijos ribose laikytinas centriniu renginiu, ar, pamėgdžiojant gyvenamojo krašto žodinę ekvilibristiką, vadintinas "nacionalinio" didumo ir įžvalgumo. Turiniu ir rimtu iškilmingumu jis toks beveik ir buvo.

Visa eilė mūsų iškilių-jų literatų ir bendruomenininkų, specialiai atvykusių šventėn iš Clevelando, Chicagos, Philadelphijos, Bostono, New Yorko (nekalbant jau apie kaimyninį Flintą, Windsorą ir kt. vietoves) pridavė akademijai orumo ir deramo dėmesio. St. Santvaro tartas žodis, tegu ir neatidaręs nau-

STASYS SANTVARAS

jų horizontų, buvo tikras, įdomus ir jokiu būdu neatkištinai paruoštas. Ir tėvo L. Andriekaus kalba buvo nuoširdi, šviesi ir pagaunanti. Visi kiti programos punktai taipgi nebuvo perkrauti ar dirbtinai ištęsti. Tad ko trūko visai tai iškilmingai nuotaikai ir tokio mąsto akademijai?

Ne turinio ir ne formos, bet kažko daugiau. Savotiškas provinciališkumas (tik jau ne rengėjų kaltė...) kažkaip lydėjo viso akto nuotaiką, neleido jaustis dalyvaujant tikrai centriniame, bene pačiai sostinei (Chicago?) skirtame įvykyje.

LEONARDAS ANDRIEKUS

Jei jau ieškoti kaltinamųjų, bene pirmoje eilėje tektų kreiptis į miestą ir apylinkių lietuvius. Jų atsilankymas nesunkiai galėjo būti trejetą ar ketvertą kartų gausesnis. Beveik nesimatė mūsų jaunimo, studentijos, moksleivių skautų ir ateitininkų. Lyg mūsų priaugančiai kartai visai nerūpėtų lietuviškas dailusis žodis ir to žodžio tikrasis kultivuotojas — rašytojas, kurio garbei ir vyko visas tas susitelkimas.

Būrys viduriniosios ir vyresnesės kartos viešnių ir svečių toli gražu nereprezentavo Detroito lietuvių aktyvo, bet, rasi, aiškiai pademonstravo bendrąjį išeivijos tautiečių dėmesį rašytojui ir jo kūrybai... Kaip tik dėl to salėje sėdint nebuvo jau taip linksma, kaip lygiai nebuvo pakilioje nuotaikoje ir tie du tautiečiai, pardavinėję knygas, salės gale, akademijai pasibaigus.

Tiesa, programai vykstant, nesigirdėjo užkulisiuose stygas derinančio orkestro garsų, nemušė iš apačios kopūstų ir dešrų tvaikas, nebuvo numatyti šokiai su žaidimais. Gal tas ir sulaikė namuose dar galėjusius atvykti potencialius dalyvius - žiūrovus, jei jau ne "sauson" akademijos dalin, tai bent išgirsti gyvą kūrybinį žodį Andriekaus, Santvaro, Alanto, Sims. Juk ne kasdien susitinkame su savaisiais dailiono žodžio kūrėjais...

Duodant visą reikiamą "kreditą" akademijos sumanytojams už originalią ir brandžią šventę, reikėjo stebėtis garbės prezidiumo sudarymo režisūra ir aritmetika. Ji tikrai daug kam rėžė akį ir gadino bendrąjį įspūdį, lyg ir pabrėžtinu lokaliniu patriotizmu.

LEIDYBOS ARUODUOS

LITERATŪROS KRITIKA

Vagos leidykla Vilniuje išleido Lietuvos Mokslų akademijos parengto mokslinio leidinio "Lietuvių literatūros kritikos" I tomą.

Šiame tome skelbiami lietuvių literatūros kritikos pavyzdžiai, pradedant 1547 metais ir baigiant 1917 metais sukurtais darbais.

Šalia kitų, skelbiami V. Kudirkos, P. Višinskio, Maironio, J. A. Herbačiausko, Vydūno, A. Dambrausko - Jakšto, J. Tumo - Vaižganto, J. Jablonskio, M. Biržiškos ir kt. darbai.

Tomą redagabo K. Korsakas ir K. Doveika.

LIETUVIŲ STILISTIKA

Vilniuje išleistoje Juozo Pikčilingio knygoje "Lietuvių kalbos stilistika", šalia kitų klausimų, aptariamas kalbos aiškumas, tikslumas, paprastumas, grynumas, glaustumas, gyvumas, įtaigumas ir kt.

Knyga skirta studentams, studijuojantiems lietuvių kalbą ir literatūrą bei žurnalistiką.

JONO HUSO BIOGRAFIJA

Viduramžiais kaip eretikas pasmerktas ir sudegintas Jonas Husas yra čekų tautos didvyris, šiandieną čekų laikomas tautinio atsparumo simboliu. Jonas Husas turėjo ryšių ir su Lietuva. 1410 m. jis asmeniškai sveikino Vytautą Didįjį po Žalgirio laimėjimo, o Huso draugas Jeronimas lankėsi Vytauto dvare.

Ukrainietis Zenonas Byčinskas parašė istoriniai biografinę studiją apie Joną Husą, jo mokslą ir jo laikus. Mykolas Plepys šią 214 psl. knygą išvertė į lietuvių kalbą, o lietuvių evangelikų spaudos centras ją išleido.

Kun. Povilas Dilys knygos įžangoje rašo, kad leidėjai mato Byčinsko knygos trūkumus — joje vyrauja poleminė dvasia prieš katalikus, o dabar vyraujanti ekumeninė dvasia. Bet kaip tik dėl to, esą, reikia susipažinti ir su ansktyvaisiais Bažnyčios reformatoriais, nes jų dvasia dažnai esanti labai panaši dabartiniam ekumeniniam judėjimui.

Knyga, be abejo, bus įdomi lietuviams ir dėl pačio Jono Huso ir jo laikų Čekijos ryšių su Lietuva.

Knyga išleista kukliai, bet tvarkingai, minkštais viršeliais. Gaunama liet. evangelikų spaudos centre, 656 W. 35th Street, Chicago, Ill. 60616, USA. Kaina 3 dol.

VISUR YRA MATAS

Kalbant ar rašant apie kokius visuomeninius dalykus, siekiama dviejų tikslų: dalyką dėstyti ir jį vertinti. Šie du tikslai esmingai susiję ir skiriami tik ideališkai, bet ne reališkai.

Tiesa, kai kas yra reiškęs nuomonę, kad kokio dalyko dėstytojas turi visai susilaikyti nuo vertinimo ir būti, kaip sakoma, griežtai objektyvus, atseit, teikti skaitytojui grynų faktą. Bet giliau į visuomeninius mokslus žvelgiantieji nesilaiko šios nuomonės. Jiems dalyko dėstymas neskiriams nuo vertinimo.

Dėstymo ir vertinimo sąsaja ypač ryški populiariuose spaudos straipsniuose, skirtuose kaip skaitytojams informuoti, taip ir įtaigoti. Dalykas būtų visiškoje tvarkoje, jei įtaigojimas, išeinąs iš vertinimo kriterijaus, atitiktų dėstomojo dalyko esmę, derintųsi su esamomis aplinkybėmis ir pagal jas būtų stengiamasi ieškoti daugiau teigiamų dalyko pusių. Toks vertinimo bei įtaigojimo pobūdis retai pasitaiko mūsų laikraštiniuose straipsniuose.

Štai, Dirvos 84 nr. (1971. X.29) E. Čekienė — uoli mūsų čionykščio gyvenimo sekėja ir stropi dėl jo pasisakyti — straipsnyje "Garbės tarnyba" užpuolė radijo valandėlių vedėjus, kad jie "nerausdami uždeda" V. Noreikos Ave Maria plokštelę, įgiedotą Lietuvoje. Po šio pateikto dalyko seka vertinimas, nesiderinąs su pačiu dalyku.

Gerbiama laikraštininkė šiuo atveju pasuka į klystkelius, kai kalba apie informavimą, jog Lietuvoje esanti tikėjimo laisvė ir dar priduria, kad tie valandų vedėjai "atstovauja centrinėse organizacijose".

Ką visa tai turi bendra su ta V. Noreikos plokštelę? Ji nieku dėta. Tai nuo amžių krikščionių kalbamos bažnytinės maldos žodžiai, kuriems genialus kompozitorius Šubertas sukūrė žavingą melodiją ir mūsų iškilusis tenoras ją įgiedojo.

Tikėjimo laisvės ar nelaisvės čia neprivalu maišyti. Mums ji itin brangi ir todėl leistina radijo bangomis, kad įgiedota mūsų tautiečio. Ar čia esmingas dalykas, kad V. Noreika yra dabartinės okupuotos Lietuvos gyventojas, o ne koks Argentinoje, Australijoje ar čia, Amerikoje, atsidūręs išeivis? Lietuvis visur palieka lietuvis, kur jis bebūtų. Jo prasikišantis talentas, su kuriuo sėkmingai gali rodytis tarptautinėje are-

DAIL. SIGUTĖ VALIUVIENĖ "SODAUTO"

noje, visiems lietuviams turi būti garbė ir pasididžiavimas.

Ar ne miela, pvz., lietuvio širdžiai skaityti laikraščiuose pasklidusią žinutę, kad mūsų lietuvis bosas V. Daunoras laimėjo tarptautiniame vokalistų konkurse Tulūzoje aukščiausią prizą "Grand Prix". Ne be pagarbos jausmo jam turėtume skaityti jo pareiškimą korespondentams, jog jam pasisekė reprezentuoti Lietuvos muzikinę kultūrą. Mūsų čionykščia patriotinė spauda dalyką kažkodėl nutylėjo.

Grįžtant prie Noreikos, primintinas pasakojimas šiemet iš Vilniaus atvykusio tautiečio. Vilniuje buvusioje katedroje, dabar paverstoje galerija ir kartu koncertų sale, kas sekmadienį 1 val. vyksta vargonų muzikos koncertai. Žmonės renkasi lyg į sekmadienio pamaldas (tik jos apmokestintos). Kartą teko tam tautiečiui būti koncerte, kai Noreika su galingų vargonų palyda giedojo Ave Maria. Publika buvusi nepaprastai sužavėta.

Panašių faktų nereikėtų slėpti ir nemaišyti jų su Bažnyčios padėties klausimu dabartinėje Lietuvoje. Čia jau daina iš kitos operos.

Aplamai, rašant ar kalbant apie dabartinę Lietuvą, reikia būti daiktiškiems, žvelgti pirmiausia į realų gyvenimą. Pagrindinė realybė, pro kurią turime į Lietuvą žiūrėti, yra jos suspenduotas suverenumas. Jai duoti tam tikri savivaldos rėmai, kuriuose jai leista judėti. Ir jei tose nelaisvose sąlygose lietuviai kai ką sukuria ir pasireiškia savo darbais ir talentais, mes juos turime apgaubti pagarba ir jausti pasididžiavimą jais. Supraskime, kad jie kuria ateinančius Lietuvos amžius. Tad būkime nuosaikūs ir daiktiški (realūs) juos vertindami.

Dr. J. Jakštas

TARĖSI DĖL
ST. SAVAITĖS

Ateinančių metų Europos lietuvių studijų savaitę numatyta derinti su Miinchene vyksiančia olimpiada, kad renginyje galėtų dalyvauti kuo didesnis lietuvių skaičius iš kitų kraštų, — buvo nutarta Vak. Vokietijoje spalio 3 d. buvusiame pasitarime, kuriame dalyvavo apie 20 kultūrininkų.

Studijų savaitė nutarta ruošti Miinchene arba Stuttgarte. Savaitės suorganizavimas kainuojąs bent du tūkst. markių, pusę tos sumos parūpina Vokietijos LB.

Pasitarime buvo svarstytas steigimas lietuvių mokslo ir meno draugijos, nors dauguma siūlė tokią organizaciją vadinti kultūros ir meno taryba. Tarybos uždaviniys būtų sudaryti kūrėjų ir kūrinių inventorizaciją, palaikyti ryšius, teikti kultūrinę informaciją. Sudaryta grupė tokias galimybes ištirti iš dr. J. Griniaus, V. Banaičio ir dail. A. Krivickio.

PASKAITA
ETIOPIJOJE

Oklahomos universiteto politinių mokslų profesorius dr. Vyt. Vardys paskaitų skaityti išvyko į Etiopiją. Pakeliui lankėsi Graikijoje, o grįždamas žada užsukti į sovietinių studijų centrą Miinchene.

PRO BLAKSTIENAS

Rimvydo Šilbajorio knyga "Perfection of Exile", pristatanti angliškam pasauliui 14 išeivijos rašytojų, yra žymus įvykis mūsų literatūroj. Tokio veikalo nei čia, nei Lietuvoje ilgai neturėjome.

Knyga išleista skoningai. Parašyta lengvu stiliumi. Tekstas nuodugnus. Apybraižų ilgumas gražiai išbalansuotas. Vietomis, ypač nagrinėjant H. Radauską, parodomas lietuvių kalbos melodingumas, cituojant ir aiškinant lietuvišką tekstą.

Reikėjo tikėtis, kad prie knygos sudėties prikibs vienas kitas ambicingas plunksnagraužis. Kodėl Mackus? Kodėl Mekas? Kodėl Ostrauskas? Kodėl nėra novelės meistro Jankaus? Kodėl nėra puikaus stilisto Ramono? Kodėl praleistas visą lentyną prirašęs Gliauda?

Ypač moterys gali teisėtai ir piktai prikibti. Kodėl tas švelnus ir gilus akademikas R. Šilbajoris nesurado nė vienos merginos, kuri galėtų dalyvauti olimpiniame egzodo ratelyje? Juk mūsų literatūroj nuo pat Atgimimo laikų iškyla įspūdingos moterų figūros: Žemaitė, Lazdynų Pelėda, Bitė, Šatrijos Ragana, Salomėja Nėris.

O ką galėjo pasiūlyti moteriškas egzodas? Gal Sutemą? Gal Alę Rūtą? Sadūnaitę? Gal Mazalaitę? Švabaitę? Juk ir mūsų moterys kai kada labai originaliai ir hamletiškai žiūri į gyvenimą ir sugeba pavaizduoti jo šviesius ir tamsius momentus.

Na, kas padaryta, padaryta. Tenka tik džiaugtis solidžios knygos egzistencija. Tegul moterys pasispaudžia. Sekančiame, panašiame leidinyje, tikriausiai, ir jų rinktinė kūryba susilauks deramo įvertinimo.

•

Kai kas pasišovė dailininkus skirstyti į profesionalus ir mėgėjus.

Nieko blogo, nors skirstymo kriterijus labai miglotas — dvejopo pobūdžio: diplomas ir ekonomija. Skirstytojų nuomone, tie, kurie lankė meno mokyklas ir gavo diplomus, yra profesionalai. O tie, kurie lankė ir tebelanko vakarinius kursus ar meno mokosi privačiai, yra tik mėgėjai.

Taikydami ekonominį kriterijų, žinovai sako: tie, kurie iš savo dailės bent kartą per savaitę gali nusipirkti hotdogų porciją ir išgerti skardinę Buergermeisterio, yra tikri profesionalai. O tie, kurie savo galingo ir stebuklingo meno neparduoda, bet siūlo veltui, yra mėgėjai.

Į kurią gi grupę tektų priskirti ankstyvąjį Cezanne? Sakoma, jis savo pirmąsias tepliones išmesdavo per langą. Mūsų ekspertų nuomone, Cezanne būtų tik mėgėjas. Vargšas Paulius... Jei jis būtų gyvas, už tuos mėgėjiškus bandymus šiandien gautų... spėkite, kiek?

Jei klasifikuojame vienus, klasifikuokime ir kitus.

Solistai, rašytojai, žurnalistai (apsirikau, jie nėra menininkai) irgi gali būti mėgėjai ir profesionalai. Sakykite, išeivijos sąlygomis, koks žurnalistas iš savo darbo pelno pakenčiamą pragyvenimą? Joks. Rašytojas? Joks. Muzikas ar solistas? Labai retas. Taigi jie visi yra mėgėjai.

Ne paslaptis, mūsų didesnėse kolonijose solistų yra daugiau, negu choristų. Pavyzdžiui, vienu metu Los Angelės chore dainavo maždaug septyni solistai. Dar penki ar šeši egzistavo už choro ribų. Ar bent vienas ar viena iš jų savo solo dainavimu pelnė duoną? Aišku, kad ne. Taigi ir jie priklauso tik mėgėjų grupei.

Įdomu, kaip atrodytų mūsų laikraščių kronika, paįvairinta, kad ir tokiais menininkų titulais: "Programos metu savo kūrybą skaitys mėgėjas poetas O. O.; liaudies dainas dainuos mėgėja solistė M. M.; "trumpą" paskaitėlę skaitys mėgėjas žurnalistas A. A.

Iš tiesų toks skirstymas ir titulavimas yra absurdiškas. Be to, jis gana pavojingas. Šį rudenį L. A. mieste vykusioje foto parodoje, viena solui dedikuota solistė, užsigavusi dėl suabejojimo jos profesionalumu, apkūlė nieku dėtą mėgėją žurnalistą. Ir dar kaip... Tas bėdžius drauge su žmona nukrito ant grindų. Tuo metu kultūringa publika stoiškai, kaip niekur nieko, meditavo prie kilnių fotografijų. Tokios avangardiškai įdomios situacijos pavydėtų mūsų absurdo teatro puoselėtojas dramaturgas K. Ostrauskas.

Išvada: visus vadinkime profesionalais. Kelkime už juos tostus ir čiulbėkime tik meilius žodelius. Tegyvuoja profesionalai...

PRANAS VISVYDAS

Aiškesnės skyrybos siekiant

ALEKSANDRAS ŽIRGULYS

1

Skyrybai kalbos praktikoje tenka gana svarbus vaidmuo: literatūrinį tekstą ji skaido loginiais bei gramatiniais ar ritminiais bei melodiniais vienetais; tame tekste išryškina sintaksinių junginių santykius ir atspalvius; visų — rašančiųjų ir skaitančiųjų — vienaip suprantama, įgalina žmones lengviau susižinoti ir geriau vieniems kitus suprasti. Pastarąją, socialinę, funkciją geriausiai atitinka ji tada, kai yra paprasta, aiški, nesunkiai išmokstama ir be didesnių sunkumų taikoma.

Mūsų skyryba, tiek pat sena, kiek ir lietuviškas raštas, yra nuėjusi ilgą raidos kelią. Kito ji dėl gramatikų pastangų ir rašančiųjų noro čia vienur, čia kitur ją gerinti, daryti nuoseklesnę ir sistemingesnę; veikė ją ir kitų kalbų pavyzdžiai, kurie ėjo per vertimus ir vėliau buvo pripažįstami norminiais. Iš vertimų, sakysime, atkilo dvejopas tiesioginės kalbos skyrimas: vartojamas brūkšnys, kai reiškiama balsu pasakyta mintis, ir vartojamos kabutės, kai jos reiškia „balsu nepasakytas mintis" (J. Balkevičius. Dabartinės lietuvių kalbos sintaksė. p. 399; toliau sutrumpinama — DLKS).

Kartais teigiama, kad dabar jau turime savo skyrybos sistemą, net „jablonskinės sistemos" vardu ji vadinama. Tačiau, gerai įsižiūrėjus, ką J. Jablonskis skyrybai davė, kiek iš jo kuklaus kraičio atsisakyta ir kiek naujai formuluota, — kažin ar nebus pretenzinga kelis jo gramatikos puslapius vadinti „jablonskine skyrybos sistema". Tai buvo tik skyrybos apmatai ar bendriausios gairės tolimesnei praktikai. Po Rygiškių Jono gramatikos (1922) jau daug laiko plūkiamasi su skyrybos klausimais, tad gal geriau būtų juos vadinti „dabartinės lietuvių literatūrinės (rašomosios) kalbos skyryba".

Vėlesni sintaksininkai rėmėsi negausia Jablonskio medžiaga, o jei naujos medžiagos ir pasirinko, tai sekdami Jablonskio modeliais. Tad padidėjo medžiagos kiekis, bet maža tepadidėjo jos įvairybė. Tačiau kas buvo naujiena Jablonskio metais, kas tiko ne per dideliam to laiko literatūros ūgiui, buvo per siaura vėlesnei literatūrai. Rygiškių Jono skyryba, aprėpianti chrestomatinius, paprastus ir nekomplikuotus sakinius, ilgainiui pasirodė sunkiai taikoma jau išaugusiai literatūrai, kurioje iškilo žymių talentų su didele kalbos ir stiliaus įvairove.

Dabar, tiesa, niekas dėl ankstesnių bendrųjų skyrybos atvejų neabejoja, bet sunku juos taikyti, kai susiduriama su kurio nors prozininko stilisto raštais. Čia iškyla niekad nepastebėtų ir neaptartų atvejų. Jie dabar daugiausia vargina spaudos ir leidyklų žmones.

Ne vienas mato, kad dabartinė mūsų skyryba yra trūktina: nenuosekli, prieštaringa, neišbaigta ir ne visų praktikoje vienodai tvarkoma. Dėl to reikia pritarti raginimams peržiūrėti esamas skyrybos taisykles ir geriau jas formuluoti: „Nėra jokios abejonės, kad skyrybos taisyklių tobulesnis formulavimas, paprastesnis skiriamųjų ženklų vartojimo atvejų aptarimas prisidėtų prie lengvesnio skyrybos mokymo" (P. Gailiūnas, Nepervertinkime skyrybos vaidmens. — Tarybinis mokytojas, 1969, Nr. 33). Tačiau negalima sutikti su įspėjimais skyrybos tvarkytojams, noru jų darbą iš anksto apriboti. „Bet nereikėtų nukrypti i skyrybos taisyklių detalizavimą, ypač mokykloje. Detalizavimo kelias neįmanomas dėl kelių priežasčių. Pirma, iš viso beveik neįmanoma rasti skyrybos taisyklių detalizavimo ribą, t. y. sudaryti tokias taisykles, kad jos apimtų visus skiriamųjų ženklų vartojimo galimumus. Skiriamieji ženklai, šiaip ar taip, priklauso nuo begalinio sakinių įvairumo, nuo kalbos stiliaus, nuo autoriaus minties atspalvių" (ten pat). Visa tai, žinoma, iš dalies teisinga. Tačiau, turint galvoje dabartinį mūsų skyrybos lygį, įspėjimai tikrai per anksty vi. Mums kaip tik dabar reikia kuo plačiau pažinti „begalinį sakinių įvairumą", t. y. sukaupti kuo gausiau medžiagos, ją deramai suklasifikuoti ir apibendrinti. O klasifikuojant kiek įmanoma detalizuoti. Šį darbą dirbant, pati medžiaga rodys, kur detalizavimas būtinas, o kur jis bus jau nereikalingas. Šiuo metu rašto žmonės kenčia dėl nepakankamo skyrybos atvejų detalizavimo. Teturint pačius bendruosius atvejus, rašančiajam būna keblumų, kai tenka nagrinėti specialesnius, bet taip pat tipiškus atvejus, kuriems taisyklės vis dėlto dar turėtų būti rašomos. Vargstama ne dėl to, kad rašantysis nepakankamai sintaksę moka, bet kad mūsų sintaksininkai pro tuos tipiškus smulkesnius atvejus praeina nemačiomis, gal neturėdami kiek reikiant medžiagos, o gal ir „detalizacijos" vengdami. Sakysim, niekur neaptariama, kaip dėliotini skirtukai palyginamuosiuose posakiuose, su dalyvine (padalyvine, pusdalyvine) žodžių grupe. Pvz.: Burbuliuoja, **kaip ubagas, kruopas pabėręs.** Bėga, **kaip avis, uodegon įkirpta.** Eina, **kaip avinas, kieme paklydęs.** — Rygiškių Jono gramatikoje tokiais atvejais nėra vienodo nusistatymo: prieš tokią pat dalyvinę grupę kablelis ir dedamas, ir nededamas. Dabar dvejaip tokie sakiniai skiriami: **Eina kaip avinas, kieme paklydęs. Eina kaip avinas kieme paklydęs.** Per penkiasdešimt metų niekas tų atvejų neaptarė, nors šiaip jau norminimo pastangų kitur pakankamai būta. Skyrybos praktikoje tokie sakiniai nėra kokios retybės.

Arba vėl: trūksta aiškios normos ir kai kuriuose posakiuose su jungtuku ir, pvz.: Aš tuos vilkus supainiojau, tą bitelę sugavau, **ir vežuos** R. J. 146. Tie prisigėrė, **ir capinėja visą naktį** LKŽ II 4. Tik cikt vienas ledas, **ir perskėlė stiklą** LKŽ II 17. Tokią skyrybą nelabai praleidžia bet kuris korektorius, o jei praleidžia, tai tik per didelius ginčus. Skiriamasis ženklas čia tikrai reikalingas. Tuos atvejus reikia skyrybos taisyklėse aptarti.

Paskutiniais dešimtmečiais mūsų skyryboje pastebimos dvi priešingos linkmės: 1) skiriamųjų ženklų daugėjimas ir 2) skiriamųjų ženklų mažinimas. Abi linkmės eina persipindamos, visada grindžiamos vienodais motyvais: siekiama skyrybos lengvumo, aiškumo ir nuoseklumo. Pirmu atveju, vien formaliai nagrinėjant sakinį, nepaisant prasminio ir pauzinio jo pagrindo, nueinama iki skirtukų pertekliaus, tekstas užgriozdinamas nieko prasminga nereiškiančiais — nei pabrėžiančiais, nei skiriančiais, vien poligrafinę reikšmę beturinčiais ženklais. Pvz., kurį laiką taip dėliota kableliai šaukiamuosiuose sakiniuose: O, jūs vargdieneliai, jūs, vyžoti nabagai. Ak, tu, vyre, vyre, vyreli mano. Oi, tu, seni, senutėli, neik į rūtų daržą. Oi, motule, vai, širdele, sunku manei, vargdienėliui. — Tais pat skyrybos palengvinimo sumetimais pokario metais kabeliais kai kurių bandyta skirti visi palyginamieji posakiai, pvz.: Rankos smalinuotos, kaip balžienai, kojos, kaip ritmušai, burna, kaip sėtuvė, nosis, kaip už ditką agurkas, akys, kaip kurmio. Šiame sakinyje kone kas antras žodis skiriamasis ženklas; iš devynių kablelių penki „netariami", tėra vien poligrafinė, tekstui nereikalinga grafika.

Tokio pat skirtukų antplūdžio būta, skiriant tiesioginę ir autorinę kalbą, pvz.: „Nėra ko už tai pykti", — tare Viskantas: — „kas gerai valgo, tas yra sveikas." Čia net po tris ženklus iš vienos ir kitos pusės įterptiniam sakiniui ir tiesioginei kalbai atskirti!

Nesaikingą įsibėgėjimą skyryboje atsvėrė, nors dar ir nepakankamai, noras ieškoti skirtukų dėliojimo prasmės: ženklas turi būti pagrįstas sakinio loginiais bei gramatiniais santykiais ar reikšti jo ritmiką bei pauzes. „Lietuvių kalbos rašybos žodyne", 1948 (toliau — LKRŽ), sekant kai kuriais ankstesniais siūlymais, daug kur atsisakyta vartoti kablelį. Nors kai kurios sintaksinės kategorijos tame žodyne gal ir ne visai tiksliai apibrėžiamos, bet pačios pastangos sumažinti skirtukų vartojimą teigiamai vertintinos. Nieko neatsitiko, kad, pvz., po **štai** nebededamas kablelis. Nieko nenustota, ir dalies lyginamųjų posakių nebeskiriant, priešingai, sakinys gavo daugiau natūralaus skambėjimo ir skyrybos priemonėmis nebepažeidžiamas jo ritmas. Šią sveiką linkmę, mums rodos, reikėtų dar sustiprinti — kablelių nebedėlioti ir kitais **analoginiais** atvejais, visur, kur tik galima be jų apsieiti. Skiriamųjų ženklų gausus vartojimas dar nėra geros skyrybos ženklas.

Kas dar svarstytina ir tvarkytina skyryboje?

a. Visų pirma, kliūva j a u s t u k ų skyrimas. Jau nebeskiriami jie prieš kreipinius: pokario metais ta tendencija sustiprėjo (seniau tvirtai laikytasi ir neskirta vien **o** prieš kreipinį, pvz.: Kol jaunas, **o broli,** sėk pasėlio grūdus). Dabar, kai bet kuris jaustukas nebeskiriamas nuo kreipinio, nebėra pagrindo juos skirti ir nuo kitų sakinio dalių, taigi rašytina: **Oi būdavo,** būdavo iš mūsų šilelio didžiausio patogumo, gražaus ramumėlio. **Oi pakarsiu** biaurią kalę, kam ji loja, triukšmą kelia. **Ei siaudžia skraido** pavasario vėjas. **Vai kur lėksim,** karveliai, **vai kur gausim** nakvynėlę. — Čia jaustukai natūralioje kalbos tėkmėje yra tiek pat suauge su greta einančiomis sakinio dalimis, kiek ir su kreipiniu. Niekas čia pauzės nedaro, ir nereikia skiriamaisiais ženklais laužyti gyvą sakinio intonaciją ir jo ritmiką. Nėra ir jokio loginio pagrindo dvejopai tų pačių jaustukų skyrybai. Dabartinė praktika tiek pat verta, kiek rašyboje dvejopas **per daug** ir **perdaug, dėl to** ir **dėlto** rašymas.

b. Dabar nebeskiriamos v i e n o d o s arba a r t i m o s (sinoniminės), vienodą sąvoką reiškiančios sakinio dalys (LKRŽ 30), pvz.: Pagiry stovėjo **maža maža** (=labai maža) trobelė. **Anksti anksti** (=labai anksti) jai reikėjo keltis. Kvailys **gulėjo gulėjo, trynė trynė** pilvelį, lašiniais pasitepdamas. **Jojo jojo, jojo jojo** — privijo brolius, užkirto po vieną išilgai sveikatos. **Be kirvio be kirvelio, be grąžto be grąžtelio, be medžio be medelio** tiltą pastato.

Kai kas iš tų atvejų nuo seno įsitvirtinę (pvz., **maža maža** trobelė).

Gali būti kartojama ir bet kuri sakinio dalis, ir kartojant linkstama ją neskirti kableliu. Tačiau taip daroma ne visur. Kažkodėl dar tebeskiriami dvigubi teigimo, neigimo parodomieji žodeliai: **taip, taigi, ne, ve, šit, na...** Jeigu neskiriama pagrindinės pasikartojančios sakinio dalys, **maža maža, gulėjo gulėjo** ir net **be kirvio be kirvelio,** tai paprastas nuoseklumas reikalauja ir čia išlyginti pagal plačiai įsigalėjusį polinkį — pagalbinių žodžių bei žodelių, kai jie kartojami, neskirti kableliais; juo labiau, kad tokiu meginimu esama ne tik dabar, bet ir seniau jų būta. Taigi siūloma — pasvarsčius ir nutarus — rašyti taip: **Taip taip,** ir jie apgriuvę. **Taigi taigi,** — pritarė Martynas. **Ve ve** dega. **Šit šit!** Grybo arkliai atvažiavo tuščiomis. **Je je,** dievasi **Na na,** užkišk duonine. **Ne ne,** Marele, tu eik į stalo galą.

c. LKRŽ 3 „Įterptiniais žodžiais nelaikomi ir neskiriami kableliais" vien **antai** ir **štai.** „Žodžiai **antai, štai, vis dėlto** jaustukais nelaikytini ir kableliais neskirtini" (DLKS 446). Per dvi knygas dvejopas pagrindas, bet, laimei, vienoks rašymas.

Raštuose tie žodžiai yra gausiai vartojami; be jų, dar vartojama: **va, ve, aure.** Tačiau, nesant visur vieningo ir iki galui siekiančio aptarimo, spaudoje nevienodai elgiamasi: vieni pastarųjų žodžių neskiria kableliais pagal **štai** modelį, o kiti, tradicijos laikydamiesi, juos kableliais skiria. Nuosekliausia būtų ir tų žodžių nebeskirti.

d. Remiantis vien loginiu gramatiniu pagrindu, bet visiškai nežiūrint pauzinio, sudėtiniuose sakiniuose vis dar tebeskiriami d v i g u b i j u n g t u k a i. Jie tariami be jokios pauzės, visai sulieti, ir dėl to skirti jų nėra jokio reikalo. Skirtukas čia tėra tuščias daiktas, kilęs grynai iš formalinio sakinio nagrinėjimo. Taigi reikėtų rašyti taip: Juras paėmė jos ranką, **ir kai** vėl Monika pažvelgė į tą vietą, raitelių vėl nebuvo. Pats jis mažai bylas pradėdavo, **bet jeigu** kas su juo pradėjo, jis nenusileido. Jau pernai norėjo važiuoti, **bet kol** namuose nebuvo kas motuše pavaduotų, atidėjo kelionę.

e. Atrodo, dar negalutinai išsiaiškinta p a l y g i n a m ų j ų p o s a k i ų skyryba. LKRŽ taip apibendrinama: „Jungtukais **kaip, it, lyg, negu, nekaip, nei, nelyginant, tarytum, tartum** ir kt. prijungiamos atskiros sakinių dalys kableliais neskiriamos" (p. 35). Šalia sakinio dalių ar sakinių su **kaip** taisyklė čia buvo išplesta ir sakinio dalims su **negu** ir **nekaip** (nei, nei), pvz.: Rašomoji kalba visada stovi arčiau bendrinės **negu šnekamoji.** Vasarą kaime geriau **nekaip mieste.** Vėliau kai kurie sintaksininkai pasuko į dvejopą posakių su **negu** skyrybą, būtent: „priešpriešos lyginimo sakiniuose" (tik ar tai sakiniai?) dedamas kablelis, pvz.: Geriau vėliau **negu niekad.** Gieda garsiau **nei gaidys.** Geriau namie, **kaip svečiuose:** kablelis nededamas, kai „jie (palyginamieji posakiai) šliejasi prie aukštesniojo laipsnio prieveiksmio bei aukštesniojo laipsnio būdvardžio, kartu su juo sudarydami junginį, kuris žymi tam tikrą (laiko, tūrio, svorio...) kiekybę" (J. Balkevičius), pvz.: Parvežė daugiau **kaip tris vežimus šieno.** Sveria daugiau **negu šimtą kilogramų.** Skiriamuosius ženklus, žinoma, dėlioja ne vien sintaksininkai, bet ir paprasti rašto žmonės, kuriems dvejybės skyryboje dažnai sunkiai įveikiamos. Noras supaprastinti ir palengvinti sunkią skyrybos vietą anaiptol nesikerta su sintaksės mokslu. Larviai, juk, tur būt, visai neįaučia kokio „nemokšiškumo", atsižiūrėdami į eilinį skyrybos vartotoją ir **kā** ar **nekā** vienodai neskirdami kabeliais, pvz.: cilvēks niknāks **nekā** zvērs. Drąsiau šį atveją spręsti mums, be abejo, šiuo tarpu kliudo akis, įpratimas, o kai akiai nepatinka, ir galva suskanta veikti...

Praktikoje net kalbos raštuose šiuo atveju nėra vienodumo. Pvz., kai kuriuose LKŽ tomuose **negu** tipo posakiai rašomi be kablelio: Keturios akys daugiau mato **nei viena** LKŽ II 223. Arba tas pat dvejaip tame pat tome: geriau duoti, **nei imti.** // Geriau lipti **nekaip dribti.** Geresniai yra daugiaus žinoti **nekaip byloti** LKŽ III 244.

Nėra, matyt, vienos nuomonės. Kad tas klausimas dar nebaigtas, rodo ir pasisakymai spaudoje. Plg. Ad. Laigonaitės str. „Dėl konstrukcijų su palyginamaisiais jungtukais skyrybos" (Tiesa, 1956 spalio 5 d.).

f. Posakių **kaip tyčia, lyg tyčia** daug kas neskiria kaip paprastų palyginamųjų posakių, bet kitų jie skiriami kaip įterptiniai posakiai, pvz.: Ponas Skrodskis, **kaip tyčia,** šiandien labai blogai jaučiasi (DLKS 444).

g. Nevienoda k r e i p i n i ų su šaukiamaisiais žodeliais skyryba. LKRŽ ir LKRŽm skiria taip: **Oi sese, sese,** sesaite mano. **Oi žirge, žirge,** žirgeli mano. Knygose vis tobulau — ir rodos, neblogai — sukama nuo tokių rekomendacijų, pvz.: **O perkūne perkūnėli,** ko tu baladojies **Oi dainos dainelės,** jūs mano patieka. **Vai sese sese,** sesaite mano, nepulk į vargus jauna būdama RJ 189.

Taip pat klaidžiojama ir kai prie kreipinio prisišliejęs asmeninis įvardis. Čia esama net trejopos skyrybos: **Oi tu, ąžuole,** žaliasis medeli. **Oi, tu ąžuole,** žaliasis medeli. **Oi tu ąžuole,** žaliasis medeli.

h. Neaiškumų sutinkama į t e r p t i n i ų ž o d ž i ų skyrimo atvejais.

LKRŽ žodžiai **paprastai, palyginti** laikomi įterptiniais ir liepiama juos skirti kableliais, pvz.: Paprastai, gražus pilnakraujis dabar buvo išblyškęs kaip drobė. Velionis tėvas dar, **palyginti,** buvo tvirtas. Senesni sintaksininkai ir senesnė vartosena tuos žodžius teskyrė labai retais atvejais, dažniausiai neskyrė. DLKS ir dabar siūlo neskirti. Spaudoje vieni laikosi LKRŽ, kiti — sintaksės rekomendacijų. Labiau pagrįstas vis dėlto yra antrasis siūlymas.

LKRŽ, LKRŽm ir DLKS žodžius **apskritai, aplamai** laiko įterptiniais žodžiais ir skiria kableliais. Tačiau stipriai veikia senesni skyrybos įpratimai ir daug kas tų žodžių neskiria.

DLKS skiria kableliais žodžius **tikriausiai, veikiausiai, greičiausiai** (p. 276—277). Grožinės literatūros knygose atkakliai čia kableliai būdavo braukiami, bet dabar, rodos, kai kurie taisytojai patys čia deda kablelius.

DLKS dvejopai skiriamas **taigi.** „Žodis **taigi** skirtinas kableliu kai, įterptinis, kai jis vartojamas **vadinasi** prasme" (p. 445) ir „žodis **taigi** nėra įterptinis, kai jis vartojamas tam tikra dalelyte" (t. p.); iliustruojama tokiais sakiniais: **Taigi,** N. A. Dobroliubovas buvo materialistas. **Taigi** pasakyk, kad gudrus. Kiti neskiria šio žodžio visais atvejais, nes jį laiko „smulkmine sakinio dalimi".

2

Tai dar ne visi svyravimai ar nevienodybės. Jie, žinoma, rodo ir mūsų sintaksės ribas. Reikia sutikti su K. Ulvydo, plačiai apžvelgusio dabartinės mūsų skyrybos principus, teigimu: „...dar neišstudijuoti modaliniai žodžiai, neišaiškintas jų santykis su įterptiniais žodžiais. Žinom, kad visi įterptiniai žodžiai yra kartu ir modaliniai žodžiai, žinom taip pat, kad modaliniai žodžiai yra platesnė sąvoka, negu įterptiniai, bet nesame išsiaiškinę, kuriais atvejais čia modaliniai žodžiai nelaikytini įterptiniais. Kol tie klausimai neišspręsti, skyrybiniai svyravimai neišvengiami." („Dabartinės lietuvių literatūrinės kalbos skyrybos principai". — Kalbos kultūra, sąs. 5, p. 14). Tik ar ilgai teks laukti, kol tie dalykai bus išaiškinti? Antra, po to išaiškinimo vis tiek nelabai viliojanti perspektyva — gausime, tur būt, eilę dvejybių, kaip seniau būta. Tik pasekime senesnę dvejopą **pagaliau** skyrybą: tikrai tada daug kas nesusigaudė, kada tą žodį skirti, kada neskirti, ir to meto spaudoje šiuo atveju būta gerokai maišaties.

Spaudos darbe sunku laukti tolimų studijų rezultatų, kai reikia spręsti kasdienius neaiškumus. Laikraščiuose, žurnaluose, knygose kasdien keliems žmonėms tenka tvarkyti to pat teksto skyrybą. O kaip jiems spręsti, jeigu yra keli siūlymai: kas čia gali lemti? Vienaip nulemti turėtų kalbininkai.

Nėra paguodžiamas daiktas nė didelis mokslinis pakantumas ar platumas skyrybos dalykuose (praktikams tai atrodys sunkiai virškinamas liberalumas). Sintaksininkai, gerai jausdami kalbos dėsnių reliatyvumą, nurodo, kad tą ar kitą posakį galima vienaip ir kitaip komentuoti, todėl galima skirtukus ne vienaip dėlioti. Sakysim, rekomenduojama rašyti: skaitysiu vadovėlio **trečiąjį, pataisytą** leidimą; bet leidžiama ir: Skaitysiu **trečiąjį, pataisytą,** leidimą (J. Balkevičius). Tai atvejis, kuris praktikoje vis dėlto vienaip spręstinas. Kam čia paliekama galvą sukti paprastam rašto žmogui?

3

Skyryboje, be abejo, vyraujanti padėtis priklauso kableliui: jis daugiausia išryškina pagrindinius minties santykius (ne be reikalo seniau mokykloje graudenta: „Kablelis pakaria ir paleidžia"). Kitų skiriamųjų ženklų vartojimo sfera siauresnė. Ir patys rašantys tai pabrėžia, mažiau juos vertindami, o kai kuriuos laikydami net „atgyvenusiais ženklais", „senosios skyrybos atributais" ir t. t. Toks, pavyzdžiui, tariamai pasenęs ženklas ilgokai ne vienam atrodė kabliataškis: jis tenkinąs senąjai literatūrai — periodams ar šiaipjau netinkąs

M.Čapkauskas

NAZARETO MALŪNAS

Niekada nesitikėjau, kad Lora be mano prašymo pradės savo istoriją pasakoti. Jaučiausi labai patenkintas, nes man išgirsti jos gyvenimo eigą rūpėjo daugiau, negu vagiui apkraustyti savo artimo kišenę.

Bet Lora nutilo. Ji dairėsi į visas puses, tarytum iš miško į laukus išvyta laputė. Ji kažkodėl jautėsi nesaugiai ir neramiai, gal būt, dėl to, kad ji pastebėjo mano praplėštą batą. O gal mano švarko nuzulintos rankovės ją baugino?...

Nežinodamas, ką sakyti, pradėjau jai pasakoti iš savo gyvenimo įvairius nuotykius. Sakiau, kaip buvau bombarduotas, kaip buvau užmuštas, kaip prisikėliau iš numirusiųjų...

Lora iš pradžių klausėsi labai atydžiai, protarpiais net užsimerkdavo ir kaktą suraukdavo, bet išgirdus apie prisikėlimą iš numirusiųjų, ji nusišypsojo.

– Tai kokiu būdu teko iš numirusiųjų *prisikelti?* – užklausė.

– Vienoj vietoj mus užklupo lėktuvai, – aiškinau, – ir pradėjo bombomis vaišinti...

– *Kieno lėktuvai?*

– Neatsimenu kieno. Aš tik atsimenu, kad tada stovėjau ant laivo dėnio, bet vėliau *nieko neatsimenu, kas atsitiko. O atsitiko* taip, kad viena bomba krito netoli laivo ir oro spaudimas mane nubloškė į vandenį. Nuskendau, *taip sakant, prigėriau, bet po kelių* minučių buvau iš vandens ištrauktas ir ant kranto atgaivintas.

Lora vėl nusišypsojo, bet šį kartą jos šypsena daugiau reiškė liūdesį, negu gerą nuotaiką. Yra šypsenų, kurios nieko negali užmaskuoti.

– Iš tikrųjų kėlėtės iš numirusiųjų, bet meldžiu pasakyti, kokia yra skęstančio žmogaus savijauta? Ar labai baisu? Ar labai sunku?

– Aš jau kartojau, kad aš nieko nebeatsimenu.

Lora prikando apatinę lūpą, užsimerkė lyg norėdama kažką prisiminti, o galvą padėjo ant suolo atramos.

Staiga ji atsimerkė ir, žiūrėdama į dangų, užklausė:

– Kažin, koks yra geriausias būdas nusižudyti? Kodėl niekas neišranda ko nors švelnaus, saldaus, be skausmo?.. Dabar visi būdai užbaigti gyvenimą yra šiurpūs: revolveris, virvė, tiltas, nuodai... Brrr! Baisu!

– Kaip tai nėra? Yra, kaipgi nebus.

– Koks?

– Ar neteko girdėti, kaip švariai ir nešiurpulingai nusižudė Diogenas?

– Ne, neteko.

– Jis nustojo kvėpuoti.

– Ką? Nustojo kvėpuoti?

– Taip. Nustojo. Jis sustabdė savo alsavimą ir iki šiol dar tebelaikomas tos rūšies čempionu.

Lora švelniai nusijuokė, bet vėl sučiaupė lūpas ir nutilo. Aš pastebėjau, kad ji stengiasi nekvėpuoti. Pradėjau juoktis. Ji ilgai neišlaikė. Giliai įtraukė orą ir pati pradėjo juoktis.

– Bet tai labai sunku, – kikendama ji prasitarė, – tai neįmanoma.

– Ir nesunku, ir įmanoma, bet kodėl jūs savižudystėmis taip įdomaujatės? Nejaugi jūs norite nusižudyti?

– O dėl ko Diogenas nusižudė?

– Jis priėjo išvados, kad jis kvailiausias žmogus pasaulyje.

– Kaip jis galėjo taip galvoti, jeigu visi tvirtino, kad jis protingas?

– Tas cinikas nepripažino jokios nuosavybės, nes jis nesugebėjo jos įsigyti. Jis turėjo molinį puoduką, iš kurio atsigerdavo, ir medinę statinę, kurioje miegodavo. Turėjo dar ir pakulinę antklodę, kuria jis naktį užsiklodavo, o dieną ja apsijuosęs išeidavo į turgų.

– O kur jis guldavo, jeigu sugrįžęs statinėj rasdavo šunį?

– Tada jis atsiguldavo šalia statinės.

– Kad ir lietui lyjant šuns neišvarydavo?

– Kad ir lietui lyjant.

– Bet dėl ko jis nusižudė?

– Vieną kartą jam teko pastebėti, kaip vaikas rieškutėmis sėmė iš griovio vandenį, ir iš rieškučių atsigėrė. Toks reginys Diogeną labai *paveikė. Susijaudinęs jis sudaužė* savo molinį puoduką, o parbėgęs savo būstinėn, suspardė į šipulius statinę. Jis pradėjo šaukti: "*Koks aš kvailas. Tiek metų be* reikalo nešiojau puoduką. Vaikas – protingesnis už mane. Esu kvailiausias žmogus". *Negalėdamas tos minties atsikratyti, jis su*stabdė savo kvėpavimą ir mirė.

Loros veidas atrodė labai susimąstęs. *Jos sučiauptos lūpos rodė lyg pyktį, lyg no*rą kažką prisiminti. Mes abu tylėjom.

Delnu ji nustūmė nuo mano kaktos uodą.

– *Regis, jūsų vardas Lora,* – pasakiau, – mano Grigalius.

Susidūrė mūsų žvilgsniai.

– Jau leidžiasi saulė. *Kaip greitai...* – nusiminus pasakė ji.

• • •

Šiandien žiūrinėjau žuvusio Daratos vyro knygas. Beveik perskaičiau visą Apulė*jaus kūrybą. Mokėjo juokinti žmones tas* graikas. Kad jį kur...

Dėl Loros paslapčių esu ramus. Ji man jas ryt ar poryt pasakys. Būtų vakar viską išpasakojus, bet sutrukdė saulėlydis. "Jau leidžiasi saulė. Kaip greitai!.. – ji sakė. *Tie jos žodžiai reiškia, kad ji dar norėjo su* manim kalbėtis.

Lauke lijo. Priėjęs prie lango, pastebėjau nuo lietaus skubantį Samtį. Šį kartą jis neturėjo nei kastuvo nei kūjo. Jam pamojau ranka ir paprašiau, kad jis įeitų vidun ir palauktų, kol išsiverks debesys.

Samtis stabtelėjo, nusišypsojo, kažką pagalvojo, bet ilgai nedelsęs atėjo virtuvėn Dabar aš aiškiai pamačiau ir įsitikinau, kad Samtis buvo ne tik šiurkščios išvaizdos, bet ir apkurtęs. Gal būt, dėl to, jis ir vengia su žmonėmis kalbėtis.

Virtuvėje mes ilgai kalbėjomės, nes Darata su vaiku buvo išvykus pas Juliją. Protarpiais jis man primindavo garsiau kalbėti ir aiškiau tarti žodžius. Iš pasikalbėjimo sužinojau, kad Samtis jau dešimts metų naktimis saugo tuščią Zareto malūną, o dienomis tarnauja klebonui. Vasarą jis atlieka lauko darbus: prižiūri sodą, tvarko daržą, o žiemos metu jis valo nuo takų sniegą, barsto žvyrą ir kas reikia – suremontuoja.

Taip pat sužinojau, kodėl jo sudarkytas veidas. Pasirodo, kad tai būta nelaimingo atsitikimo. Pasibaidžius arkliams, jis pakliuvo po akėčiom ir buvo velkamas per visą lauką. Akėčios daugiausia sužalojo jo veidą ir krūtinę, o, be to, jaunas ir nepritytęs chirurgas jo veidą dar daugiau sudarkęs.

Jo tikra profesija esanti mokytojavimas, bet iš vienos mokyklos jis buvo atleistas dėl to, kad be inspektoriaus ar be direktoriaus žinios vaikams pradėjo aiškinti Šventąjį Raštą.

(BUS DAUGIAU)

---

apibrėžto atskyrio minčių grupėms skirti. Tik štai naujuose romanuose kabliataškis labai gerbiamas, tad dabar nebepatogu kalbėti, kad tas ženklas netinkąs moderniajam prozos stiliui.

Kas be ko, įprastiniai kabliataškio vartojimo atvejai nėra tokie gausūs ir ryškūs, kaip kablelio. Jie dažnai ir paliekami spręsti rašančiojo nuožiūrai: kur dėti kabliataškį ir kur tašką. Tačiau pasitaiko ir per dideles pagarbos kabliataškiui. Antai mokykloje kartais rašomi kabliataškio diktantai, ir mokytojas, pasidėjęs knygą, tikrina, kur mokinys pataikė, kur ne, visus tuos „nepataikymus" (pvz., vietoj kabliataškio padėjo tašką ar kabelį) laikydamas rimtomis skyrybos klaidomis.

Raštuose ir dar du ženklai konkuruoja. Tai dvitaškis ir brūkšnys. Dvitaškis kai kam atrodo „senosios" skyrybos savybė, o „modernesnis" esąs brūkšnys. Dėl to būna tekstų, pertekusių brūkšniais, ypač eiliuotųjų. Modernioji poezija labai mėgsta brūkšnius: vieną, du tris... Žinoma, čia su poetais sunku būtų vaidytis: *jie geriausiai žino* savo gėlynus ir geriau nei kas kitas supranta, kokiom tvorelėm jie tvertini. Bet, tur būt, ir jiems atsimintina labai mėgusio saiką didelio prozos meistro A. Čechovo mintis: gausus brūkšnių vartojimas yra maniera.

Didelė dalis brūkšnio vartojimo atvejų vis dėlto priklauso gramatikų žiniai. Geros medžiagos įvairiems svarstymams netrūksta prof. J. Balčikonio praktikoje. Kaip žinia, jo pasakų vertimuose brūkšnys kartais kitaip dėliojamas, pvz., nepripažįstamas kablelis ir brūkšnys *greta, tenkinamasi vien* brūkšniu. Pasvarstytina, o gal, nenorint tuščiai švaistytis ženklais, tokia vartosena ir visiems būtų paranki.

Iš dvigubų skirtukų nevienodai vartojama kabutės ir taškas greta. LKRŽ, LKRŽm ir DLKS vienaip siūlo: *svetimą mintį baigus, pirma dėti kabutes, paskui tašką,* mat: „Taškas žymi absoliutinę sakinio pabaigą, todėl jis dedamas po kabučių" (J. Balkevičius). Grožinės literatūros knygose, nežiūrint tų vieningų rekomendacijų, jau keliasdešimt metų dvejaip skiriama: jei sakinyje cituojama *tik dalis svetimos minties — dedama* kabutės ir taškas, jei svetima mintis sudaro visą sakinį ar sakinių grupę — taškas ir kabutės. Kad ir kaip stengiamasi, visuotinai iki šiol tokios vartosenos nepasisekė prigydyti, nes ne vienas linksta į paprastesnį, vienodą, žymėjimą. Laikantis dvejopo kabučių dėliojimo, visuose knygos procesuose, net korektūrose, būna daug taisymų. Gal dėl to jau pribrendęs reikalas tos praktikos, sunkiai laikančios egzaminą, atsisakyti. Tai būtų rimtas posūkis į skyrybos vienybę. Ir kitiems būtų palengvinta, ir sau.

Panaši padėtis skliaustus su tašku vartojant: vieni rašo pirma tašką ir paskui skliaustus, kiti — skliaustus ir tašką. Nuosekliausia būtų remtis minėtu motyvavimu ir rašyti antraip. Taip rašė ir teberašo kai kurie žinomi kalbininkai.

Techninių keblumų būna, kai klausiamojo šaukiamojo sakinio gale, be klaustuko ir šauktuko, dar reikia dėti daugtaškį. Tai didelė, perdaug vietos užimanti ženklų rikiuotė. Kai kas tokį žymėjimą prastina. Tik grožinės literatūros knygose ar ne perdaug jis suprastintas — prie klaustuko ir šauktuko tededamas vienas taškas. Ir čia daug taisyti reikia įvairiuose rankraščio procesuose (vis braukinėjama vienas ar du taškai). Ar ne geriau būtų, priėmus J. Balkevičiaus sintaksės siūlymą — po klaustuko ir šauktuko dar dėti du taškus? Taip būtų patenkintas ne tik spaudos technikos, bet ir estetikos reikalas. Dabar taškas trijų ženklų grupėje atrodo lyg koks skyrybos apendiksas, *susidaro nelabai estetiška* ženklų krūva, joje ir daugtaškį atpažinti sunku.

• • •

Mūsų skyrybos nepakankamumą daug kas aiškiai jaučia. Tuo klausimu jau nemaža straipsnių kalbinėje ir bendrojoje spaudoje paskelbta. Būta net konferencijų skyrybai nagrinėti. Vis dėlto iš šio judėjimo nepadaryta galutinių išvadų ir neformuluota visiems privalomų *taisyklių: pakalbėta, pasiginčyta* ir praktikoje liko tos pat bėdos. Kita vertus, būna ir savotiškų šiame judėjime nuotaikų: siūlymai pasvarstyti skyrybos klausimus ir kai ką joje keisti kartais sutinkami kaip žygiai prieš skyrybos ar net pačios sintaksės stabilumą. *Dėl to įrodinėjama, kad su skyryba didelės bėdos* ir nesą: leidžiama štai šimtai knygų, net labai didelių leidinių, dešimtys laikraščių ir žurnalų, ir jie, matyt, sėkmingai einą, nekliūdami prie skyrybos trūkumų. Žinoma, knygos eiti eina, ir net labai impozantiškos, bet jos *būtų tobulesnės, jei ir jų išviršinė kalbos forma* — skyryba (ir rašyba) — būtų tobulesnė. Tai reikia matyti. Reikia nuoširdžiai suprasti spaudos ir mokyklos sunkumus ir rimtai rengtis juos palengvinti.

(*Lit. ir Menas*)

Baltic Woodwork Co.
K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.
547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Highland Auto Body
611 LAFLEUR AVE., LaSALLE
***
TEL. 366-7281
****
- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Tel. 769-2941
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Tony's Photo Studio
1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

BELLAZZI-LAMY INC.
ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.
7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS
NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO. KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M.ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.
Metinė prenumerata tik $7.00
KELEIVIO 1971 m. kalendorius $1.50
636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Dr. J Frison, B. Sc., D. C.
Chiropraktikas
1202 St. Joseph Blvd. East
Montreal (kampas de la Roche).
Tel.: 523-3525
Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

DATOS • VARDAI • ĮVYKIAI

J. DAUŽVARDIENĖ — GARBĖS KONSULAS

Lietuvos atstovas J. Kajeckas 1971 m. spalio 5 d. raštu buvo pranešęs JAV užs. reikalų ministrui, kad J. Daužvardienė yra paskirta Lietuvos garbės generaliniu konsulu Chicagoje ir paprašęs jai suteikti pripažinimą.

JAV užs. reik. ministerijos lapkričio 12 d. raštu Lietuvos atstovui pranešta, kad J. Daužvardienė pripažinta Lietuvos garbės generaliniu konsulu Chicagoje, Illinois. Kartu atsiųstas pažymėjimas apie J. Daužvardienės konsularinį statusą.

Buvusi Lietuvos generalinio konsulato Chicagoje konsularinė jurisdikcija perduota Lietuvos generaliniam konsului New Yorke.

ATEITININKŲ SVARSTYBOS

Detroito Mindaugo ateitininkų kuopos ruoštose studijų dienose spalio 22-24 dienomis susirinko jaunimas iš Detroito, Clevelando, Chicagos, Daytono ir Toronto. Susipažinimo vakare piešėm plakatus apie Ateitininkų penkis principus.

Kitą dieną savo paskaitoje Almis Kuolas pabrėžė, kad negalime kovoti prieš rusus karu, bet turime išlaikyti lietuviškumą savyse ir parodyti pasauliui, kad didžiuojamės savo tauta. Ir tėvai turi pareigą perduoti tautiškumą vaikams.

Apie inteligentiškumą kalbėjo L. Gražulienė. Žodis "inteligentiškumas" neturėtų būti maišomas su angliško žodžiu "intelligent". Lietuviškai inteligentiškumas apima jausmus, gyvenimo įsigytus dalykus, mokymąsi ir klusnumą. Inteligentas žmogus moka jausmus tvarkyti, žino kur ir kam yra laikas.

Algis Puteris kalbėjo apie visuomeniškumą, sakė, kad tai yra "visa kas vienaip ar kitaip tarnauja žmonių labui".

Kun. Jonas Staškevičius apibudino katalikiškumą, kaip "skelbimą kitiem žmonėm apie Kristų". Katalikiškumas reikalauja, kad mes rūpintumės, kad kiti žmonės rūpintusi apie Dievą.

Dr. Kriaučiūnas sakė, kad šeima yra lietuvių šventykla. Jis paminėjo, kad kiekvienas žmogus priklauso pasauliui, kraštui, tautai, valstybei, šeimai.

Paskutinę dieną dr. Liulevičius pravedė simpoziumą "Kodėl yra penki principai"? Diskusijose prieita išvados, kad žmogiškumas apima inteligentiškumą, visuomeniškumą ir katalikiškumą, o gyvumas — visuomeniškumą.

Detroito karaliaus Mindaugo ateitininkų kuopa dėkoja visiems, prisidėjusiems prie mūsų studijų dienų, ypač mūsų globėjams Udriams, paskaitininkams ir virėjoms Kūrienei, Mičiūnienei, Skiotienei ir Smalinskienei. RŽ

REDAKCIJOS DARBO VALANDOS

NL redakcijos darbo valandos yra antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais tarp 12 ir 4,30 val. po pietų. Kitu laiku — iš anksto susitarus.

Pirmadieniais NL redakcija ir administracija uždaryta.

Primename, kad straipsniai, korespondencijos ir kita laikraščiui skirta medžiaga redakciją turi pasiekti bent vieną savaitę prieš numerio išėjimo datą, vėliausiai ketvirtadienį. Skelbimai, trumpi ir skubūs pranešimai, redakcijoje turi būti gauti ne vėliau penktadienį, kad galėtų būti išspausdinti sekančios savaitės NL numeryje.

NL redakcijos ir administracijos adresas: 7722 Georges, Ville La Salle 690, Quebec. Tel. 366-6220.

K. MIKŠIO PAGERBTUVĖSE. IŠ KAIRĖS — KLB HAMILTONO APYL. PIRM. K. MILERIS, J. KRIŠTOLAITIS, K. MIKŠYS, M. BORUSIENĖ IR L. VERBICKAITĖ. Bella studijos nuotr.

KVEBEKAS – ŽEMĖS ŪKIO KRAŠTAS

Nežiūrint išsivysčiusios ir vystomos pramonės, žemės ūkis Kvebeko provincijoje užima labai svarbią vietą. Viršutinėje OIP nuotraukoje: kukurūzų laukai, žemutinėje: mėsai auginami raguočiai.

SOLISTAI VYKSTA Į AUSTRALIJĄ

Ateinančių metų kovo mėn. Adelaidės meno festivalyje dalyvaus JAV lietuviai solistai Dana Stankaitytė ir Stasys Baras.

Adelaidės festivalis yra vienas svarbiausių Australijos kultūrinių įvykių, kuriame paprastai dalyvauja geriausieji Australijos ir tarptautinio masto menininkai.

Solistams specialius koncertus, be to, ruošia Sydnėjaus, Melbourno, Canberros, Adelaidės ir Pertho lietuviai. Į Ameriką solistai grįš 1972 m. balandžio 5 d.

DAUŽVARDŽIO FONDAS

Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba nutarė įsteigti stipendijų fondą ir jį pavadinti Petro Daužvardžio vardu.

Stipendijos būtų duodamos lietuviams studentams, studijuojantiems žurnalizmą.

BANKELIŲ KALENDORIAI

Kaip ir kiekvienais metais, Kanados lietuvių kredito kooperatyvai išleidžia sieninį 1972 metų kalendorių. Jau spausdinamą kalendorių šįmet bendrai leidžia Toronto Prisikėlimas, Hamiltono Talka ir Montrealio Litas

Toronto Parama leidžia atskirą leidinį, savo 20 metų sukakties proga.

NEMOKAMOS STUDIJOS

Chicagos Pedagoginio lituanistikos instituto neakivaizdiniame skyriuje studijuoti gali ir tie, kurie nėra baigę visos lituanistinės mokyklos. Kiekvienas neakivaizdininkas studentas yra traktuojamas individualiai, prisitaikant prie jo sugebėjimų ir turimo laiko. Silpnesnieji pirmiausia mokomi lietuvių kalbos.

Siekdama, kad Kanados lietuvių jaunimas galėtų laisvai lietuviškai savo mintis raštu ir žodžiu reikšti ir lietuvių kultūrą pažinti, KLB švietimo komisija sudarė sąlygas kiekvienam jaunuoliui nemokamai Pedagoginiame lituanistiniame institute neakivaizdiniu būdu studijuoti. Tereikia KLB švietimo komisijai paduoti pareiškimą, adresu: 236 Dovercourt Road, Toronto 3, Ontario.

PROTESTUOJA POLICININKAI

La Sallės policininkai praeitą savaitę demonstravo prie policijos būstinės, reikalaudami pagerinti jų "baisias" darbo sąlygas. Policijos būstinėje nesą būtiniausių sanitarinių ir higienos priemonių, labai anksta, pareigūnams laiku neišduodamos žieminės uniformos ir pan.

La Sallės administracija sutiko tartis su policininkų atstovais.

SKAUTAMS

TUNTININKO PAŽIŪRA

Kai keliom dienom praėjus Vitolis vėl sutiko Rimą, jo pirmi žodžiai buvo:

— Žinai ką? Tuntininkas man skambino ir penktadienį vakare, 8 val., kviečia mus abu pas save. Nors ir nesakė kuriuo reikalu, bet aš manau, kad, gal būt, teks kalbėtis apie praeito šeštadienio sueigą, kurion tu buvai atsilankęs.

— Gerai, nueikim, — lyg visai ramus atsakė Rimas. Bet kai Vitolis atsitolino, jis ėmė svarstyti: gal būt, sueigos paklausėjams bus davęs nevisai tinkamus atsakymus ir todėl gali tekti pasiaiškinti ir net gal gauti "pipirų". Stengėsi todėl atsiminti visas savo pasakytas sueigoj mintis ir iš naujo tatai persvarstyti. Nors ir ieškojo savo silpnųjų vietų, bet vis prieidavo išvados: padaryta, kas buvo galima ir todėl nėra ko gailėtis. Jei reiktų gal ką nors pridėti, tuntininkas, tur būt, nurodys.

Nustatytu laiku Vitolis jau rado Rimą bestovintį prie tuntininko namo durų. Įėję ir pasisveikinę, abu nežinojo kaip kalbą pradėti. Tuntininkas nusivedė juos į rūsyj įrengtą darbo kambarį ir abu priešais pasisodino.

— Iš jūsų veidų matyti, kad kažko varžotės. Broliai, būsiu atviras ir pasakysiu, kad jūsų sueigose svarstomi klausimai, nors ir netiesioginiai įeina į mūsų veiklos sritį, man patinka ir aš džiaugiuos, kad taip puikiai ir greitai orientuodamies paklausėjams davėt gana tinkamus atsakymus, ypač tu, Rimai. Sveikinu ir spaudžiu kairiąsias. Esate abu vyčių vadovai ir ruoškite savo būrelių sąmoningus skautus vyčius, būsimus vadovus. Nuo to labai priklausys lietuviškos skautijos veikla ir ateitis. Draugovėse bei tuntuose, šalia ideologinių ir praktinių reikalų, sunkiau būtų panašius, kaip jūsų sueigose, klausimus svarstyti. Būreliuose, kai jūs taip gerai vienas kitą pažįstat, lengviau tokie klausimai sprendžiami. Linkiu geriausios sėkmės ir, jei kartais reiktų kokios nors mano pagalbos, visada esu pasiruošęs jums padėti.

Iš karto prašvito Rimo veidas. Slogutis, kuris prieš ateinant slėgė Rimą, bematant pranyko. Pilnas giedrios nuotaikos jis kreipės į tuntininką:

— Norėčiau išgirsti Jūsų nuomonę, tuntininke, šiais dviem "aktualiais" jaunimui dalykais, būtent: apie šių laikų naujosios mados muziką ir šokius. Bet prieš Jums atsakant, leiskit nurodyti porą pavyzdžių — faktų. Prieš kiek laiko vienas sk. vytis man skundėsi, vieną vakarą jis buvęs kankinamas net porą valandų. Mat, tą vakarą per televizijos stotį buvo transliuojama opera "Carmen". Jo motina su dideliu dvasios pakilimu prašiusi išklausyti šio klasinio kūrinio ir jis negalėjęs motinos pageidavimo atmesti, nors pasenusi muzika jo visai neimponavo. Jis, girdi, labai mėgstąs rock koncertus, dabar dažnai rengiamus atvirame ore.

Kitas vytis sakęsis, kad negalįs suprasti tų žmonių, kurie žavisi baletu ir visais senoviniais šokiais. Jis tik vertinąs pačius naujuosius išradimus — dabartinius jaunimo šokius.

Ilgiau patylėjęs tuntininkas tarė:

— Apie operinę muziką, baletą ar panašius dalykus daugelis gali turėti savo nuomonę, kartais, žinoma, taikoma savo skoniui. Bet visa tai reikia mokėti suprasti. Žinovai ir teatralai pripažintas operas ir baletus labai vertina ir su ta jų nuomone reikia skaitytis. Ne kiekvienas gali būti operos solistu. Reikia tam tinkamo pasiruošimo, balsinės medžia-

KELIAMA Į 12 PSL.

ATKELTA IŠ 11 PSL.

gos, talento. Daugumas dainininkų, kurie pasireiškia kad ir tuose rock koncertuose, kartais balsinės medžiagos bei talento, atrodo, neturi, nes dažnai tik rėkia ir kraiposi, lyg norėdami savo negalią pridengti. Jei imsime pavyzdį iš natūros, pažiūrėkime į čiulbančią lakštingalą. Ji tupi ramiai, per jėgą gerklytės nelaido, o juk ji — geriausia paukštelių giesmininkė.

Dar kitas pavyzdėlis. Neseniai Londono dienraštis Free Press rašė, apie universiteto mažajam stadione įvykusį rock koncertą, kuris prasidėjo 8 val. vak. ir pasibaigė 2 val. ryto. Tiesiog sunku atskirti, ar tai buvusi muzika, ar didelis didelis triukšmas. Daugelis aplinkinių gyventojų pareiškė nusiskundimų universiteto rektoriui, miesto burmistrui ir organizacijoms, ruošiusiom šį koncertą. Gautas užtikrinimas, kad po atviru dangum tokių koncertų pasižadėta neruošti, nes tatai trukdo viešąją nakties ramybę. Todėl, atrodo, kad rock muzika kol kas pripažinto ir vienodo vertinimo dar neturi.

Negalima pasakyti, kad ir naujausi daugelio jaunuolių mėgiami šokiai būtų pats naujausias išradimas. Jei pažiūrėti į Afrikos tautelių ar kilčių, mažiau mūsų civilizacijos paliestų, ar Amerikos kontinentų indėnų šokius, tai ten galima rasti nemaža panašumų, kurie būdingi ir mūsų jaunimo šokiams. Taigi išeitų, kad dabartiniai mūsų jaunimo šokiai nėra joks paskutinis modernus išradimas, o tik... mėgdžiojimas. Tą patį palyginimą galimą būtų padaryti ir apie anų tautelių muziką ir rock ar panašią muziką: juk ten tiek daug būgnyjimo ir triukšmingų garsų.

Tai tokia, mieli broliai, būtų mano pažiūra apie muziką ir šokius. Branginu aš ir kitokias pažiūras ir nuomones, bet mums, skautams, reiktų vertinti ir branginti tik prípažintas pažiūras ir nuomones, nes tik jos yra tikros vertybės.

L. Eimantas

toronto

20 METŲ ŠATRIJAI

Lapkričio 14 d., Toronto Šatrijos tuntui sueėjo dvidešimt metų. Per tuos darbo metus Toronto skautės daug išmoko ir padarė, nekalbant apie tunto išaugimą.

Toronto pirmas liet. skaučių vienetas buvo įsisteigęs 1948 m. Draugininkė buvo Rūta Kuprevičienė. Per tris metus šis vienetas išaugo ir tapo Šatrijos tuntu. Nuo to laiko tuntas išsišakojo savo veikla. Tuntininkės nuo 1951 m. buvo: Stasė Draugelienė, Veronika Kalendrienė, Danutė Keršienė, Sigita Ramanauskienė, Rūta Žilinskienė, Marija Vasiliauskienė, Birutė Petruškaitienė, Sigutė Rudienė, Liūda Gvildienė ir Prima Saplienė.

Dabar Toronte yra 160 liet. skaučių, kurios priklauso devyniom draugovėm: dvi vyr. skaučių draugovės, du jūrų skaučių laivai, trys skaučių draugovės, ir dvi jaunesniųjų skaučių draugovės.

Iki 1967 m. Toronto skautės neturėjo būklo, tai sueigas laikydavo kur tik vietos rasdavo ar gaudavo, bet 1967 m. tėvai pranciškonai davė skautėms ir skautams patalpą jų naujuose namuose. Šiame skautų būkle vyksta visos draugovių ir skilčių sueigos bei posėdžiai.

Šatrijos tuntas dirba veikliai visus metus: organizuoja skautiškas Kūčias, Kaziuko mugę, Romuvos stovyklą, iškylas, gerus darbelius ir tunto sueigas.

Šatrijos tunto dvidešimtmečio minėjimas buvo įspūdingas ir gražus. Minėjimas prasidėjo su oficialia tunto sueiga ir baigėsi su programa ir vaišėmis. Programos pradžia buvo įspūdingiausia dalis viso minėjimo: buvo pastatytas medis (simbolis šakoto tunto) priekyje salės, ir visos tuntininkės bei draugininkės, kurios ėjo pareigas nuo 1951 m. iki dabar, prikabino žalią skautišką rūtelę prie medžio šakų. Po to sekė laužas su dainomis ir pasirodymais. Baigėsi minėjimas su "Ateina naktis".

Jeigu dirbsime kaip dirbome, tai Šatrijos tuntas lengvai išsilaikys dar dvidešimt metų.

Rima Lasienė

TORONTO SKAUČIŲ SUEIGA 1962 METAIS

GAJUSIS GYVATARAS

Hamiltono Gyvataras gruodžio 11 d., 8 val. vak., tautinius šokius atliks Mohawk kolegijos auditorijoje būsimame koncerte, kuris ruošiamas viso pasaulio pabėgėliams nuo komunizmo šelpti organizacijos. Koncertą globoja Hamiltono miestas.

Tą pačią dieną toje pačioje auditorijoje Gyvataro vaikų grupė šoks UNESF ruošiamoje programoje.

Negausios Buffalo lietuvių kolonijos kviečiamas, Gyvataras lapkr. 7 d. davė koncertą, talkinant baritonui Jonui Vaškevičiui ir pianistui Jonui Govėdai. Programoje pirmą kartą dalyvavo ir 14 m. amžiaus dainininkė Anita Pakalniškytė. Tautinius šokius atliko Gyvataro vaikų ir suaugusiųjų grupės, o koncertą pranešinėjo Lina Verbickaitė.

Apie Gyvataro koncertą labai palankiai atsiliepė Buffalo dienraštis Courier Express.

Lapkričio 20 d. Gyvataras vėl pasirodė Buffalo, atlikdamas programą tarptautinio instituto baliuje, kuris vyko Hiltono viešbutyje.

Šiuo metu Gyvataras uoliai ruošiasi didelei išvykai į Philadelphiją ir

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, tel. 544-7125

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	10 — 5 v. p.p.	depozitus	5%
antradieniais	10 — 5 v. p.p.	šėrus ir sutaupas	6%
trečiadieniais	10 — 5 v. p.p.	už vienų metų terminuotus	
ketvirtadieniais	10 — 5 v. p.p.	indėlius	6½%
penktadieniais	10 — 7 v. vak.	ir virš $10.0000 -- 3 metams	7%
šeštadieniais	9 — 12 v. p.p.	*Duodame:*	
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.		asmenines paskolas iš	10%
		nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2,800.000

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	
6% už šėrus (numatoma)	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6½% už 1 m. term, dep.	8¼% už mortgičius
7% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
1972 METAIS
PRADEDANT NUO **US$ 530**

Išvykimo datos: gegužės 18, 30, birželio 20, 29, liepos 13, 27, rugpiūčio 10, 24, rugsėjo 7 d.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai ir Kaunas.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Parūpiname dokumentus Jūsų giminėms iškviesti iš Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į Lietuvą.

Anglų kalba rašykite:

ADRIA TRAVEL SERVICE
4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

New Yorką vasario mėn., taip pat ir tautinių šokių šventei Chicagoje. Gyvatarui priklauso apie 100 jaunuolių, kuriems vadovauja G. Breichmanienė, I. Jokubynienė ir V. Beniušienė. I. Jokubynienė praeitą vasarą Chicagoje baigė tautinių šokių mokytojų kursus, o V. Beniušienė yra ilgametė Gyvataro šokėja. Gyvatarui akordeonais groja K. Deksnys, R. Gudinskaitė ir E. Stungevičius. mb

E. NORVAIŠIENEI MIRUS

Lapkričio 1 d. Toronte mirė medicinos gydytoja dr. Emilija Norvaišienė, sulaukusi 79 metų amž. ir išgyvenusi Kanadoje 19 metų.

Velionė medicinos mokslus buvo baigusi Maskvoje. Į Lietuvą sugrįžo 1924 m., apsigyveno Kaune. Dirbo vaikų ligoninėse kaip vaikų ligų specialistė.

Vilnių atgavus buvo paskirta vaikų klinikų direktore. Karui pasibaigus, dirbo UNRO ir IRO ligoninėse Wiesbadene ir Würzburge.

Toronte gyveno pas dukrą Norą Kulpavičienę ir žentą architektą A. Kulpavičių-Kulpą.

Velionė buvo Toronte įsitraukusi į liet. visuomeninę veiklą, priklausė kelioms organizacijoms, bendradarbiavo spaudoje.

Velionė buvo pavyzdinga senos kartos lietuvė.

E. Norvaišienė iš Prisikėlimo parapijos bažnyčios buvo palaidota Šv. Jono liet. kapinėse Port Credite. Atsisveikinimo kalbas pasakė LB pirm. J. Karpis, gydytojų vardu — dr. A. Lukienė. Ant grabo buvo pabertas žiupsnelis žemės iš Lietuvos ir gėlės lapas.

Ilsėkis ramybėje brangi lietuve svetimoje žemėje. J. Ka.

hamilton

PAKEISTI ČEKIAI

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas Talka savo čekių operacijas nuo lapkričio 30 d. perkėlė į Ontario kredito unijų lygos centrinę. Todėl senos rausvos čekių formos nebenaudotinos.

Talkos nariams išsiųstos naujos čekių knygelės, kuriomis dabar ir reikia naudotis. Ta pačia proga teks pakeisti ir pirmyn datuotus čekius, išduotus už ipotekines paskolas.

Čekių operacijų tvarka lieka ta pati. Lieka CUNA gyvybės draudimas iki 2.000 dol., čekių apmokėjimas bus nemokamas, už sąskaitos balansą bus mokama 5 nuoš. palūkanų.

"LAIMĖS RATAS"

Hamiltono lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubas Giedraitis gruodžio 4 d., šeštadienį, 7 val. vak., kviečia klubo narius ir prijaučiančius į "Laimės ratą", kuris įvyks Grandhouse antrojo aukšto salėje, James St., N.

Gruodžio 12 d., sekmadienį, po pietų, nuosavoj šaudykloj ruošiamas premijuotas ir įvairus šaudymas.

Kl. valdyba

IŠVYKO EUROPON

R. Bagdonas tarnybos reikalais išskirdo į Europą.

Kelionės metu lankysis plieno fabrikuose Prancūzijoje, Vokietijoje, Olandijoje ir Anglijoje.

EKSKURSIJA Į TĖVYNĘ

Lapkričio 21 d. Hamiltono liet. teatras Aukuras gausiai susirinkusius Jaunimo Centre žiūrovus nukėlė į tėvynę, parodydamas tikrą ir nuoširdų tėviškės kampelį prie Nemuno.

Buvo suvaidinta rašytojo Jurgio Jankaus trijų veiksmų drama "Audronė". Veikalas nesudėtingas, tačiau nuoširdžiai jautrus, ne vieno žiūrovo akyse išspaudęs ašarą. Autorius mokėjo trumpame veikale (dviejų valandų vaidinime) patraukti ir išlaikyti žiūrovo dėmesį.

Audronė (A. Žilvytienė) įsimyli keliaujantį pirklį vengrą Andriejų (A. Stanevičius). Veiksmas prasideda tėvų namuose susitikimu po ilgesnio nesimatymo Audronės su Andriejumi, dalyvaujant jaunimui ir kitiems dalyviams. Audronę mylįs kaimynas Almis (B. Juodelė) mėgina Andriejų atkalbėti nuo Audronės. Jo pusę palaiko jaunimas ir tetulė Žeminėlė (E. Dauguvietytė), tačiau tėvai (A. Enskaitis ir M. Kalvaitienė) nori turtingo ir daug mačiusio žento.

Audronė Andriejui pasisako, jog ji laukia kūdikio. Šio pasikalbėjimo slapta klausosi Audronės sesuo Skirmutė (L. Verbickaitė). Andriejus nori Audronę palikti, tačiau tėvams pasakoja, kad jis vesiąs jų dukterį, pasistatysiąs namelį ir įsitaisys krautuvę. Jaunimui užstojant Almį, tėvas jį išvaro iš savo pirkios. Almis susitikęs su Andriejum jį tikina, kad paliktų Audronę, ir jis tai jam pažada. Audronė, supratusi Andriejaus sumanumą, nutaria nusižudyti ir išvaro Andriejų. Skirmutė pasako tėvams apie Audronės padėtį.

Andriejui ruošiantis išvykti susirenka jaunimas jį "palydėti". Šis, tai pajutęs, išbėga, o bernai vejasi paskui. Tuo metu panemunėje prie žvejo Vargūno (A. Ulbinas) ateina Audronė ir nori persikelti per Nemuną. Audronė iriasi nuo kranto, apvirsta laivelis ir ji nuskęsta. Subėga bernai, tėvai ir kiti artimieji gelbėti, tačiau išneša jau negyvą Audronę.

Aktoriams pasisekė sukurti įtikinančius personažus. Visos svarbesnės rolės atliktos jau daugel kartų buvusių scenoje aktorių, gal tik išimtis tėvui (A. Enskaitis), tačiau ir jis rolę atliko labai gerai.

Vaidinimui padėjo puikios dail. A. Trumpicko sukurtos dekoracijos — ūkininko pirkia ir panemunės vaizdas, specialisto S. Ilgūno grimas ir įdainuota juostelė kai kurių AV parapijos choristų. Priekaištas gal būtų dėl nevykusių šviesų, ku-

KELIAMA Į 14 PSL.

Jetté & Frères
Hydro-Quebec atstovas,
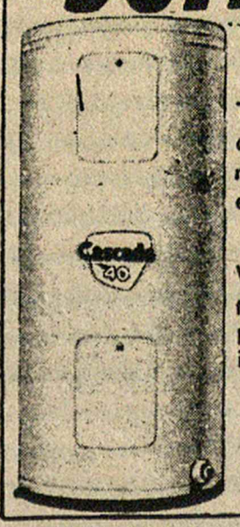
Tik 40 Cascade apmokate mėnesinę 60 elektros saskaitą.*
1.75 per mois per month 40
kuris išnuomuoja ir įrengia karšto vandens šildymą.
2.25 per mois per month 60
***
Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Taip pat gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.
Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktorius.
140-2e AVENUE - 366-0330

La Salle AUTOMOBILE INC.
366-7818
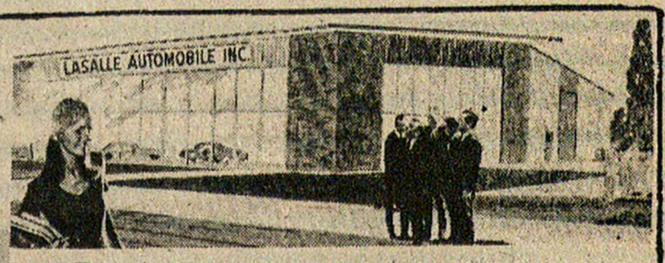

LAURENT DAIGNEAULT
Président
PARDAVIMAS
Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks
7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.
Mechanizuotomis priemonėmis įvairus ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.
Tel. 365-3364

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS MŪRINIMO DARBAI IR VIŠOKERIOPI REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES SUVIRINIMAS (WELDING). VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEKO.
M. Krauza
10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

LaSalle Auto Specialist Reg'd.
7725 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. Tel.: 366-0500 366-4203
• TAISOME IR DAŽOME AUTO-MASINAS.
• ESAME SPECIALISTAI MOTORINIŲ ROGIŲ
SAV. G. DESROCHERS

TEXACO
MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)
POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883
• Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
• Degalai, tepalai, padangos ir kt.
• Kiekvienas klientas gali laimėti "Snow-blower"
• Parduodamos "Scorpion" firmos motorinės rogės
• Lengvai pasiekiama greitkeliu Nr. 40.

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVĖJAS
• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remodeliuoju
• Vasaros laike saugojimas (Storage)
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
89 Orchard Street, La Salle, P.Q. Tel. 366-6237
Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

hamilton

ATKELTA IŠ 13 PSL.

rios ne tik nesudarė didesnio efekto, bet ir nevisuomet leido pilnai matyti, kas vyksta scenoje.

Vaidinimą stebėjo ir veikalo autorius rašytojas Jurgis Jankus. Vaidinimas pasisekė labai puikiai, žiūrovai į jį įsijautė.

Su šiuo veikalu Aukuras vyks į II teatro festifalį Chicagoje.

Režisorei E. Daugu-vietytei-Kudabienei, režisavusiai šį veikalą, linkėtina Audronę parodyti jei ir ne visose, tai bent daugelyje lietuvių kolonijų. O iš Chicagos parsivešti geriausius laimėjimus.

P. Enskaitis

montreal

APSIGYVENO WINNIPEGE

Montrealiečio Vinco Ambrozaičio duktė V. Ambrozaitytė - Čiastko apsigyveno Winnipege, kur, kaip dantų gydytoja, dirba klinikose.

Praeitaisiais metais išsikėlusi į Manitobą, V. Ambrozaitytė ištekėjo už lenkų gydytojo Čiastko, o povestuvinei kelionei pasirinko Lietuvą. Vilniuje jaunavedžiai viešėjo apie dvi savaites.

Išsikėlusi į Kanados Vakarus, V. Čiastkienė nesiskiria su savo laikraščiu, ir NL pastoviai tebeprenumeruoja.

JAUNIAUSIEJI LITO NARIAI

Lito valdyba šių metų pavasarį nutarė visiems Lito narių naujagimiams atidaryti sąskaitas, padovanojant jiems po vieną 5 dol. šėrą ir pasiunčiant tėvams sveikinimus su naujagimio banko knygele.

Tuo būdu naujais Lito nariais jau yra tapę: Elvyros ir Haroldo Celtorių dukrelė Lina Marija, Aušros ir Sigito Baršauskų dukrelė Daiva ir Ramunės ir Alvydo Bulotų sūnus Danielius Kęstutis.

Linkėjimai tėvams ir jauniesiems Lito nariams.

LITO KALENDORIUS

Lito 1972 m. kalendorius bus išsiuntinėtas nariams kartu su kalėdiniu Lito biuleteniu gruodžio mėnesio pradžioje.

RUOŠIASI MAGISTRUI

Arūnas Staškevičius, montrealiečių Br. Stankevičių sūnus, Hamiltono McMasters universitete ruošiasi magistro laipsniui Kanados literatūros srityje.

Ir Hamiltone gyvendamas, Arūnas Staškevičius nenorėjo skirtis su savu laikraščiu — jis užsiprenumeravo NL.

PRANEŠIMAS

Gruodžio 12 d., 2 val. p. p., 7606A Broadway, LaSalle kviečiamas KLT Montrealio skyriaus valdybos ir rev. komisijos posėdis. Sk. pirm.

PRANEŠIMAS

Gruodžio 12 d., 3 val. p. p., 7606A Broadway, LaSalle kviečiamas lietuvių liaudininkų, varpininkų ir prijaučiančiųjų klubo narių susirinkimas. Po susirinkimo — kavutė.

Valdyba

SCENA IŠ J. JANKAUS PJESĖS AUDRONĖ, KURIĄ PASTATĖ HAMILTONO AUKURAS. V. Beniušio nuotr.

SEPTYNIOS PREMIJOS GINTARO TALKININKAMS

Montrealio lietuvių jaunimo ansamblis Gintaras, vadovaujamas Z. Lapino kelerių metų laikotarpyje spėjo save pristatyti ne tik savajai lietuviškai visuomenei Kanadoje ir JAV, bet kartu ir kitataučiams.

Galima drąsiai tvirtinti, kad jie, vedami lietuviškos dvasios, atlieka didelį, žodžiais neįkainuojamą darbą lietuvybei. Visai pagrįstai daug gausesnės ir geresnėje geografinėje padėtyje esančios kitos lietuviškos kolonijos Montrealiui galėtų pavydėti.

Po pasisekusių išvykų į Vakarų Kanadą, Gintaro akys nukreiptos į Vakarų Europą, pietų Ameriką ir kitur, į ten, kur augantis lietuviškas atžalynas, kad ir jiems palikus lietuviškos kultūros pėdsakų, parodžius lietuvišką dainą, šokį, muziką, lietuvišką žodį ir meilę broliui ir sesei lietuviui, augančiam ir brėstančiam lietuviškoje bendruomenėje.

Pirmąją Gintaro platesnio masto išvyką į Vakarų Kanadą įgalino gero ansamblio tėvų komiteto, vadovų ir visų jaunųjų gintariečių pastangos.

Gautoji 7.500 dol. parama iš Kanados federalinės valdžios buvo didysis ramstis neiliniam užsimojimui. To neužteko. Teko gerokai pasispausti ir prisidėti kiekvienai gintariečio šeimai ir gauti 3000 dol. paskolą iš Lito, kad pilnai padengus, susidariusias 12.000 dol. išlaidas.

Pats Gintaro jaunimas kreipiasi į mus, prašydamas paramos jų organizuojamai loterijai, kad padengus susidariusias kelionės išlaidas.

Dailininkai paaukojo vertingus paveikslus, loterija vyksta, bilietus platina visi gintariečiai, jiems į talką ateina gintariečių bičiuliai. Vajus vyksta ne tiktai Kanadoje, bet ir JAV. Jis rado gyvą ir šiltą atgarsį mūsų visuomenėje, nes visi supranta, kad didesnio masto užsimojimai reikalingi ir didesnės paramos.

Gintaro tėvų komitetas ir patys tėvai, norėdami dar labiau paskatinti jaunųjų gintariečių pastangas, paskyrė septynias 10 dol. premijas tiems platintojams, kurie pirmieji iki 1972 m. sausio 1 d. bus išplatinę po penkias knygutes ir pilnai su loterijos vedėju atsiskaitę.

Todėl maloniai yra

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E., Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-7038

ADVOKATAS
B.K. Schneider, BA, BCL
DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Dr. V. Giriunienė
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Montreal.
Tel. 255-3536

Dr. A.O. Jaugelienė
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

MYLIMAI MAMYTEI

Lietuvoje mirus, Leonui GRIGELIUI, žmonai ir sūnui Jonui su šeima bei artimiesiems reiškiame giliausią užuojautą.

Juozas Malcius su šeima

kviečiami visi talkininkai dar labiau suaktyvinti šį Gintaro paramos vajų.

Žiema yra pats geriausias laikas šitokiai akcijai. Įvairūs subuvimai, suėjimai, vakarai, minėjimai ir kitokie susitikimai yra pačios geriausios progos plačiau įsijungti į gintariečių vedamą paramos vajų.

Neatsisakykime paremti mūsų jaunimo, kada jisai noriai ir našiai dirba lietuviškos bendruomenės labui.

J. Šiaučiulis

LANKĖ TĖVUS

Violeta Adomonytė viešėjo pas Montrealyje gyvenančius tėvus.

Viešnia tarnauja oreivybės bendrovėje kaip stiuardesė ir dažnai vyksta į užjūrius.

KALĖDINĖ PROGRAMA

Liūdo Stankevičiaus vedama lietuviškoji radijo valanda transliuos per CFMB stotį antradienį, gruodžio 14 d., 10,30 val. vak.

LIGONINĖJE

Royal Victoria ligoninėje sveikatą tikrino Albina Styrienė.

DIREKTORIŲ RINKIMAI

Gruodžio 5 d., tarp 2 ir 5 val. p. p., Vytauto klube vyks vicepirmininko ir direktorių rinkimai.

Į vicepirm. kandidatuoja K. Martinėnas ir P. Narbutas, į direktorius -- P. Botyrius, J. Krišciokaitis, V. Lukauskas, J. Naruševičius, J. Petrauskas, J. Skinkis, B. Šalčiūnas ir J. Vieraitis.

PRANCŪZŲ KALBOS DIEGIMAS KVEBEKE

Kvebeko provincijos kultūros reikalų ministras Francois Cloutier pabrėžė provincijos vyriausybės nusistatymą prancūzų kalbą Kvebeke paversti visuotine "darbo kalba", tačiau jis griežtai kritikavo ir kraštutiniuosius frankofonus, kurie prancūzų kalbą siekia paversti vienintele provincijos kalba.

Pasak ministro, yra kvebekiečių, kurie "nori užsidaryti kalbiniame gete", kurie "demagogiškai" reikalauja to, kas visiškai nesiderina su Kvebeko "bendruomenine ir istorine tikrove".

Nežiūrint to, kad prancūziškoji Kanados spauda esanti labai pesimistiška, ministras pareiškė, kad prancūzų kalbos plitimas Kvebeke auga ir nebegali būti sustabdytas. Jis pabrėžė, kad šiandieną anglų kalba pasaulyje vyrauja moksluose ir biznyje, ir to negalima esą pamiršti.

Eilė didelių bendrovių Kvebeke prancūzų kalbą jau pavertė savo darbo kalba. Provincijos valdyba, vadinama l'Office de la langue francaise parūpina specialius žodynus ir net vertėjus, kurie padeda įdiegti prancūzų kalbą darbe. Kiekvienoje darbovietėje padėtis tiriama atskirai. Dabar prancūzų kalbos valdybos pareigūnai susiriš su didžiųjų bendrovių vadovybėmis ir stengsis jas įtikinti, kad pradėtų darbe vartoti tik prancūzų kalbą.

PAPILDYMAS

NL spalio 20 d. išspausdintoje padėkoje per apsirikimą buvo praleista eilutė.

A. L. Grigeliai labai nuoširdžiai už asmeniškas dovanas dėkoja p. M. Arlauskaitei ir sūnui Jonui su marčia.

Praleidimą apgailestaujame.

RUOŠIAMA LIEPSNA

Kaip ir kiekvienais mokslo metais, šiemet vėl išleisime Montrealio lituanistinės mokyklos laikraštėlį Liepsną.

Mokiniai, kurie Liepsną redagavo pernai, mokyklą jau baigė. Naujoji redaktorė yra Kristina Mališkaitė. Jai talkininkauja Julytė Adamonytė, Regina Kudžmaitė, Dalia Lukauskaitė, Paulius Mališka, Vida Morkūnaitė, Gediminas Murauskas, Rimas Piečaitis, Loreta ir Vilija Povilaitytės, Zigmas Skučas ir Livija Stankevičiūtė.

Sekantis Liepsnos numeris išeis 1972 m. vasario 16 d.

Julytė Adamonytė

SUSITIKIMAS SU VICEMINISTRU

Kvebeko kredito unijų lygos Holiday Inn suruoštame pobūvyje pranešimą padarė provincijos finansinių institucijų viceministras Albert Jessop apie neseniai pakeistą unijų įstatymą, kooperatyvų apmokestinimą ir vartotojų apsaugos įstatymą. Litą pobūvyje atstovavo pirm. J. Bernotas ir vedėjas P. Rudinskas.

Lyga ruošia kredito unijoms standartinį statutą, kuris bus panaudotas kaip pagrindas ir Lito statutui pakeisti.

Pr. R.

ŽYDIJOS UNIVERSITETAS

Montrealyje pradėjo veikti Laisvasis žydijos universitetas, kurio paskaitos vyks vakarais Sir George Williams ir Mc Gill universitetų patalpose.

Paskaitos liečia žydų istoriją, religiją, politiką ir kt. Klausytojais kviečiami ne tik žydų tautybės asmenys.

RENGINIŲ KALENDORIUS

Lietuviškų renginių Montrealyje yra gausu, o kartais du stambesni renginiai vyksta tą pačią dieną. Tai, be abejo, nėra patogu nei visuomenei, nei patiems rengėjams, kurie tokiais atvejais susilaukia daug mažesnio dalyvių skaičiaus.

Kad to išvengus, KLB Montrealio ap. valdyba praeitaisiais metais pradėjo iš anksto registruoti visus lietuviškus renginius -- vesti vadinamąjį renginių kalendorių. Tokiu būdu, pasirinkdami datą minėjimui, šokiams ar kitam viešam įvykiui, rengėjai gali renginių kalendoriuje pasitikrinti, ar tą pačią dieną kas kitas jau neorganizuoja kokio renginio.

Datas registruoti ir renginių kalendorių tvarkyti pradėjo buvusiosios KLB Montrealio apylinkės valdybos sekretorius Petras Adamonis. Jis maloniai sutiko ir dabartinei Bendruomenės valdybai talkininkauti ir renginių kalendorių ateityje tvarkyti. Todėl visų lietuviškų organizacijų vadovybės prašomos visuomet savo numatytus renginius užregistruoti pas Petrą Adamonį, 3907a Rosemont Blvd., Montreal, tel. 722-3545 arba 256-5355.

Norintieji, kad renginiai iš anksto būtų paskelbiami ir NL puslapiuose, dėl skelbimų prašomi kreiptis į laikraščio administraciją.

MONTREALIO AV CHORAS, VADOVAUJAMAS M. ROCH, METINIO KONCERTO METU. PRIEKY SOL. G. ČAPKAUSKIENĖ IR A. KEBLYS. Alg. Adomonio nuotr.

DLK VYTAUTO KLUBAS RENGIA

NAUJŲ METŲ SUTIKIMO BALIŲ

Gruodžio 31 d., 8 val. 30 min.,
2161 St. Catherine St. E.

Bus karšta vakarienė su gėrimais, šokiai su geru orkestru ir kitos įdomybės.

Įėjimas $5, jaunimui $2,50.
Bilietus prašome įsigyti iš anksto.

Baliuje planuojame rinkti klubo grožio karalaitę 1972 metams. Suinteresuotos mergaitės prašomos skambinti 524-3441.

Klubo valdyba

REIKALINGI APSAUGOS PAREIGŪNAI (SECURITY GUARDS). Kandidatai turi būti žvalūs ir budrūs, geros sveikatos, bent 5'8" aukščio, tarp 25 ir 60 m. amžiaus. Pageidaujama, kad kalbėtų prancūziškai ir angliškai, bet nebūtina. Geros sąlygos ir nemokamos unif ormos. Iki 48 val. savaitėje mokama $1.75, iki 60 val. – $1.95, virš 60 val. – dvigubai. Asmeniškai kreiptis: RMT Security Inc., Dickerdyke Pier, prie Mill Street. Arba telefonuoti 932-8477 ponui Leo Belec.

KRONIKA

KALĖDINĖ NEPRIKLAUSOMOJI

Specialus, padidintas Nepriklausomos Lietuvos šventinis numeris išeis Kalėdų savaitę — gruodžio 22 d.

Kalėdiniam numeriui skirtoji medžiaga, skelbimai, sveikinimai ir pranešimai redakciją turėtų pasiekti kuo anksčiau. Pageidaujame, kad rašiniai ir kalėdiniai sveikinimai būtų atsiųsti iki gruodžio 9 d. Skubūs ir neilgi pranešimai bei korespondencijos turi redakciją pasiekti ne vėliau gruodžio 16 d. Po to gautoji medžiaga nebegalės būti išspausdinta kalėdiniame NL numeryje.

Paskutinę šių metų savaitę NL neišeis. Kaip ir kiekvienais metais, laikraščio darbuotojai švenčių proga gauna savaitę atostogų.

Pirmasis naujųjų metų NL numeris išeis 1972 m. sausio 5 d.

VIEŠNIA IŠ LIETUVOS

Amerikoje vieši M. K. Čiurlionio sesuo V. Karužienė, Kauno Čiurlionio galerijos direktorė.

Viešnia dalyvavo dail. V. Kasiulio parodos atidarymo iškilmėse Chicagos Čiurlionio galerijoje. Kun. J. Borevičiaus pristatyta, V. Karužienė sveikino Kauno Čiurlionio galerijos vardu ir džiaugėsi, galėjusi pamatyti "tokią nuostabią parodą".

50 KASIULIO PAVEIKSLŲ

Chicagos Čiurlionio galerijoje buvusią Paryžiuje gyvenančio dail. Vytauto Kasiulio paroda susilaukė didelio pasisekimo.

Parodoje išstatyta apie 50 naujausių V. Kasiulio tapybos darbų, kurių kainos svyruoja tarp 400 ir 600 dol.

LAIMĖJO KONKURSĄ

Dirvos 500 dol. novelės konkursą laimėjo Clevelande gyvenanti Aurelija Balašaitienė už novelę "Raudonas automobilis".

Konkurso juri komisija buvo sudaryta New Yorke: pirm. L. Andriekus, sekr. E. Čekienė, dr. Pr. Bagdas, P. Jurkus ir P. Naujokaitis.

NAUJI LŽS GARBĖS NARIAI

Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdybos nutarimu, į sąjungos garbės narius pakelti du spaudos veteranai: buvęs ilgametis Draugo vyr. redaktorius Leonardas Šimutis ir Sandaros redaktorius Mikas Vaidyla.

Naujais nariais į LŽS priimti: B. Chomskis, P. Petrutis, V. Vijeikis, ir Č. Butkys.

Be kita ko, LŽS valdyba planuoja išleisti žurnalistikos vadovą, o ateinančių metų vasario mėn. Chicagoje suruošti spaudos balių.

PROF. SCHMALSTIEGAS MONTREALYJE

Vienas iš žinomiausių Amerikos baltistų, Pensylvanijos valstybinio universiteto profesorius W. R. Schmalstiegas Montrealio McGill universiteto slavistikos departamento studentams ir aspirantams skaitė paskaitą apie baltų ir slavų kalbų santykius.

Prof. W. R. Schmalstiegas Montrealin buvo iškviestas prof. Irenos Pavilanienės iniciatyva. McGill universitete prof. I. Pavilanienė šįmet eina rusiškųjų ir sovietiškųjų studijų departamento vadovo pareigas ir jau antri metai lyginamosios kalbotyros studentams dėsto lietuvių kalbą.

LITERATŪROS DRAUGIJA

Architektas Hans Masalskis steigia vokiečių-lietuvių literatūros draugiją, kurios steigiamasis susirinkimas turėjo įvykti lapkr. 13 d.

Hans Masalskis dažnai vokiečių kalba spausdinasi Nemuno Krašto žurnale.

• E. Gutauskas iš Joniškio, baigęs konservatoriją rugsėjo mėn. dainavo Fausto partiją Vilniaus operoje.

Prancūziškai ji vadinama "suiss", angliškai — "chipmunk". Nuo Lietuvos voveraičių čipmunkas skiriasi didesne labai papurusia uodegaite ir gal didesniu jaukumu, pasitikėjimu žmogumi, su kuriuo dažnai susidraugauja. Nepriklausomai Lietuvai čipmunkai turi ir šiokią tokią sentimentalią vertę. Velionis redaktorius Jonas Kardelis vieną čipmunką buvo prijaukinęs. Voveraitė apsilankydavo redakcijoje, užšokdavo ant rašomojo stalo ir su redaktorium padraugaudavo.

DLK VYTAUTO KLUBO PAŠALPINĖS DRAUGIJOS

metinė vakarienė

įvyks gruodžio 4 d., 7 val. vak., klubo patalpose, 2161 St. Catherine Street E., Montreal.

Draugija kviečia narius ir nares ir svečius atsilankyti. Bus šilta vakarienė, gros orkestras ir vyks loterija.

Įėjimas 3 dol., jaunimui 1,50 dol.

Valdyba

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. **727-3120** Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.75%	Investacines	nuo 9.0% iki 12%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

INSURANCE BROKERS ASSOCIATION OF QUEBEC

TEL. BUS.: 722-3545
RES.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ IR GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.